

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenemski nedelje in praznika.
 Inzerati: do 9 petih vrst 4 1 D, od 10—15 petih vrst 4 1 D 50 p, večji inzerati petih vrst 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklicni petih vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Povst le pri naročitih od 11 objav naprej. — Inzeratni davek posebej.
 Vprašanjem glede inzeratov naj se priloži znamka za odgovor.
 Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje
 Telefon št. 34.
 Dopolne sprejema le podpisane in sodotne frankovane.
 Rekopisov se ne vrača.
Posamezne številke:
 v Jugoslaviji vse dni po Din 1—
 v inozemstvu navadne dni Din 1, nedelje Din 1-25
 Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		v Jugoslaviji		v inozemstvu	
		v Ljubljani	po pošti		
12 mesecev	...	Din 120—	Din 144—	Din 216—	
6	...	60—	72—	108—	
3	...	30—	36—	54—	
1	...	10—	12—	18—	

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročilna doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvih naročninah vedno po nakaznici
 Na samo pisemna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Nemčija po vojni.

Ob nemški mejl, 27. sept.

Problemov sodobne Nemčije ni mogoče izčrpano obdelati v kratkem članku, naglo napisani razpravi ali situacijskem poročilu. Za vse to je Nemčija še vedno prevelika. Ostrigili so jo sicer na zapadu in vzhodu, toda njene železnice vozijo še vedno od Alzacije do Poljske, njeni parniki še vedno plovejo pod pravoverno zastavo Berlina, njeno ljudstvo še vedno dela, ljubi svojo domovino in sovraži tužce.

Kaj je današnja Nemčija? Dežela socialistične vlade, židovskega kapitala, delavske produkcije in narodnostnega sovraštva. Berlin Nemčiji ni danes več tisto kar je bil recimo pred osmimi ali šestimi leti. Takrat sta gledala vanj sever in jug z enakim spoštovanjem. Naravno, pred osmimi in šestimi leti ni bilo weimarske republikanske ustave, Bavarska je imela svojega kralja poleg cesarja iz rodu Hohenzollernce, pred osmimi leti še ni bilo svetovne vojne, pred šestimi leti ni bilo vojne odškodnine, reparacijskih odplačevanj v zlatu in tako dalje. Takrat je še neoporečno veljala pesem »Die Wacht am Rhein« in »Deutschland, Deutschland über alles«. Danes stražijo Porenje Francozi, lep industrijski del Gorenje Šlezije je pripadel Poljski, ekscesar Wilhelm živi v Doornu, Bavarci se nočejo uklanjati odredbam republikanskega Berlina, Hindenburg in Ludendorff sta se oficijelno preživela, na tihem pa pripravljata uresničenje nemških militarističnih idealov... Polno protislovij je v deželi nemški, različne tendence si utirajo pot na površje, finance podijo pred seboj ekonomije, veleindustrijo, diplomacijo in uradno politiko. Socialne krize grozijo na vseh koncih in krajih in stranke se svojega položaja zlasti sedaj na jesen zavedajo. Odločitve niso več določ, viharji, ki bodo merodajni za bodočo prerosno razmer, se že čutijo v zraku. Ves zunanji takozvani »nemški red« nosi pečat tega razpoloženja: kamor prideš, vidiš uradovanje na lastno pest, odloke, ki jih v sosednji deželi ne poznajo. Pošta je v tem pogledu še najbolj solidna. Na železnico se že več ne moreš zanašati. Njena točnost je danes dvomljiva prav tako kakor kompetenca policijskih in drugih oblasti, ki poznajo vsaka svoj zakon in načela, katera mogoče uro hoda ali vojnje daleč zavračajo...

Taka je torej približna slika današnje Nemčije. Njena edina pozitivna in resnega vpoštevanja vredna stran je produkcija; kljub pomanjkanju surovin, devalvaciji denarja, izvoznim in uvoznim težavam nemški producent ne počiva, marveč se trudi dalje, snuje načrte, zaposluje delavce, ponuja svoje izdelke makar Rusiji, toda ne počiva. Po tej plati gre Nemcem še vedno respekt, ki ga mnogim drugim sicer tudi naprednim državam v Evropi ni mogoče priznati.

Nemci se natančno zavedajo, da tvorijo gospodarstvo osnovo vsakemu življenju. Kaj pa je posameznik, kaj je narod, če ni ekonomsko zasiguran? Treba se je prebiti tudi skozi čase desolantnih gospodarskih razmer — to je njihov princip. Z racionalnim gospodarstvom lahko rešiš sebe in ubiješ nasprotnika. Nemci na ta način ubijajo Francoze; če človek opazuje po eni strani oficijelno politiko berlinske vlade, po drugi plati pa početje reakcionarnih krogov, dobi čuden vtis, kakor bi vse to bilo domnjeno in v kontaktu. Kajti rezultat vsega je: ostanimo močni, da bodo drugi slabi. Pred tem končnim načelom se vse razlike razbijačo.

Nacionalizem nemški tudi še ni umrl. Morda so sedanjim republikansko socialistični vladni krogi njegovo obliko na zunanje omilili, odpravili ga niso. Stopi kamor in h komur koli, ki so ga nemška tla rodila, pa boš čul: »Nam se je zgodila zgodovinska krivica. Raztrgali so nas na kose, hoteli so nas pogaziti v blatu. Toda čas osvete še pride. Francozi nimajo otrok, naš podmladek rase«.

Res je: številni porodov v Nemčiji ne pada, naraščajo se v zdravstvenem pogledu posveča največja in najskrbnejša pažnja. Nemčija se zaveda, da bo treba v prihodnje še enkrat zamahniti za močno oboroženo pestjo in pripravila za tisti čas novo armado. Vzgaja pa jo predvsem s higijeno.

Mnogo takih in podobnih momentov bi se še dalo opisati, pa za to pot bodi dovolj; vlak drdra čez bavarsko zemljo, rodovitno, s sadjem obloženo, od reakcije obljudeno; Monakovo je že daleč za nami, pred nami pa Salzburg in avstrijska meja, na katero mislijo Nemci le še formalno, v toliko, v kolikor te lahko olehčajo za nov vizum, kajti obmejni komisar bavarske dežele ne prizna

ne Saksonce, ne Badence, ne Prusov. On ima direktive iz svoje centrale — Monakovega. Ej, močna je ta struja bavarskega separatizma, pa presoja nemški problem kakor hočeš milo. Berlinu bo delal še dolgo preglatve in morda se polagoma uresniči karikatura monakovske »Jugend«: Bismarck je z monarhizmom

posadil na prestol rdeče strašilo, Wirthu pa bo posredstvom socializma skočil iz zaboja monarhistični hudič.
 Počakajmo še nekoliko, da vidimo v koliko je bilo prerokovanje pravilno; zavrniti ga z eno samo gesto bi značilo pisati o Nemčiji lahkomiselno in neprevidno. Sk.

O naši zunanji in notranji politiki.

Za našo državo so napačili kritični časi. Grški poraz v Mali Aziji je potisnil orientalsko vprašanje v ospredje. Turki, o katerih se je zdelo, da jih je svetovna vojna docela izločila iz evropske politike, trkajo zopet na vrata Evrope in zahtevajo, da se jim vrne Carigrad in ž njim vse njegovo zaledje in Trakija.

Ako bi bila naša država verna tradicijam bivše kraljevine Srbije, bi morala zastopati stališče, da se ne more za nobeno ceno dopustiti, da bi Turčija zopet zavzela v Evropi tisto položico, ki jo je imela po končani balkanski vojni. Vse pa kaže, da so naši državniki in diplomati drugega mnenja. Dovoliti hočejo na eni strani, da se z odstopom Carigrada kemalistom revidira sevreska mirovna pogodba, na drugi strani pa so mnjenja, da je treba ohraniti nedotaknjene vse one določbe te pogodbe, ki so v korist Grški. Očividno smatrajo Grško še vedno kot našo zaveznico, kateri je treba ohraniti vernost in zvestobo. Ne uvažujejo pa pri tem, da je Grška zvezno pogodbo z bivšo kraljevino Srbijo brezvestno kršila v trenutku, ko bi se morala ob izbruhu svetovne vojne po jasnih določbah te pogodbe postaviti na našo stran. Casus foederis je bil takrat podan, toda Grška se za to ni zanimala ter je s tem kršila zvezno pogodbo. Zvezna pogodba Grške torej za nas ne eksistira več. Zato tudi nimamo nobenega vzroka, da bi se v kakršnemkoli oziru eksponirali za Grško, še manj pa, da bi se zavzemali za njene koristi.

Cemu se potem naši državniki zavzemajo za to, da naj Grška obdrži one teritorije v Trakiji in Južni Makedoniji, ki so ji bili priznani v sevreskem miru? Menimo, da bi bilo v političnem oziru modrejše, ako bi naša država v vprašanju Trakije ne podpirala Grške, marveč da bi nudila svojo pomoč sosedni Bolgarski v njenem stremljenju, da dobi v svojo posest del Trakije in izhod na Egejsko morje. Takšna politika bi bila modra in dalekovidna. Ako bi dobila Bolgarija del

Trakije in Egejsko obal z Dedeagačem in morda Kavalo, bi bila teritorialno kolikortoliko nasičena, kar bi imelo za posledico, da bi se ne bavila več s toliko intenzivnostjo z makedonskim vprašanjem, marveč bi se v obojazarjenem polju. Posest Trakije pa bi Bolgarija spravil v napete odnose tako z Grško, kakor s Turčijo. Na grški, kakor na turški meji bi morala neprestano stati bolgarska vojska s puško ob nogi in bi ne dobila ne časa ne volje, da bi nas vznemirjala s svojimi četniškimi akcijami v Južni Srbiji.

Da bi to bilo za nas neprecenljivo važnosti, mora uvideti vsakdo, tudi vsak politični in državni slepec. A še nekaj je, kar bi nobeden dalekovidni jugoslovenski državnik in diplomat ne smel izpustiti iz vida: V bližnji ali daljni bodočnosti pride vsekakor do ujedinenja bolgarskih zemlja z našo kraljevino. To je naraven proces, ki ga ne more nihče zadržati. Ako torej pomagamo sosedni, sedaj od nas še sovraženi Bolgarski do tega, da dobi svoja pristanišča na Egejskem morju, delujemo s tem implicite in nas same, ker bosta Dedeagač in Kavala v morda ne daljni bodočnosti lukn naše države. To mora danes uvideti vsak kolikortoliko dalekovidni državnik in bi moral po tem uravnati tudi svojo politiko. Ako danes, ko je položaj ugoden za to, da doblimo Bolgarijo na jugu izhod na Egejsko morje, zamudimo ugoden trenutek, bo velika naša država v bodočnosti, ki se bo razprostirala od Soče in Jadrana do obali Črnega morja, prisiljena šele iskati in si izvojevati izhod na Belo morje... Toliko o naši zunanji politiki.

Niž manj kritičen je naš položaj v notranji politiki. Stojimo neposredno pred odločitvijo, ali se naj pridržimo dosedanjih vladnih sistem, ali se naj z revizijo ustave odpro vrata novemu režimu. Vse kaže na to, da

je odločitev v tem vprašanju že neposredno pred durmi. Vse je odvisno od tega, kako je orientirana v tem pogledu krona. Da je računati s tem, da pride že v doglednem času do velikih sprememb v naši notranji državni politiki, nam kažejo pred vsem dogodki, ki se doigravajo v demokratični stranki. Ali se spori v demokratični stranki izravnavajo ali pride do razkola, to so vprašanja, ki zanimajo vso našo javnost. S tem vprašanjem se bavi v daljšem članku beogradska »Epoha«. ki izvaja med drugim: »Udeležba Ljube Davidoviča in dr. Veljkovića na zagrebškem kongresu je povzročila gotove komplikacije v demokratični stranki. Te komplikacije se lahko pretvorijo tudi v razkol. Da bi do tega ne prišlo, je potrebno, da se izvrši v demokratični stranki in v klubu demokratiških poslancev rekonstrukcija. Vodstvo demokratske stranke in predsedstvo kluba naj ostane še nadalje v rokah Ljube Davidovića. Da se odstranijo vsa nesoglasja, ki so zavladala v demokratskem klubu, je potrebno, da prevzamejo šest demokratiških portfeljev v ministruvstvu tle politike Ljuba Davidovića, ministruvstvo notranjih del, dr. Voja Veljkovića finančno ministruvstvo, dr. Krstelj ministruvstvo ver, Kosta Timotijević ministruvstvo šum in rud, dr. Ivan Ribar ministruvstvo socialne politike in dr. Pavle Čubrović ministruvstvo prosvete. Svetozar Pribičević naj se umažne iz vlade.

Ako bi se dr. Veljkovića protiviti prevzeti finančni portfelj in ako bi Pribičević ne pristal na to, da se umakne iz vlade, naj se jih enostavno izključi iz stranke, pa so naj potem prepričati, kakor jima drago. Ako je dr. Veljkovića takoj po osvobojenju naše države prevzel ministruvski portfelj, da se rehabilitira tako v stranki kakor v narodu, pač lahko prevzame sedaj finančni resort, ko je že rehabilitiran. Pribičević se naj umakne iz vlade; ako mu dosejati ni nihče povedal, povem mu jaz, da je on edini krivec za to, da so se Hrvat odločili za skrajno opozicijo proti Srbom vse dotlej, dokler se ne izpremenil režim, t. j. vse dotlej, dokler se Pribičević nahaja v vladi...«

Iz teh izjavanj bi se dalo sklepati, da prevladuje v političnih krogih mišljenje, kakor da bi zadostovala za saniranje naših političnih razmer odstranitev ministra Svetozara Pribičevića iz aktivnega političnega življenja. Mi ne soglašamo s tem naziranjem, ker smo prepričani, da tje vzroki današnje velike krize veliko

Kornel Makuczynski:

Dva samomorilca.

»Vi ste pesnik?«
 »Bog varuj, slikar!«
 »Nič ne de... hvala.«
 »Kaj bi ne delo? Glejte, vidim, da vas tišči nekakšen vrag, in žal mi je. Jaz imam takisto težak križ, moj gospod. Stric mi je umrl pred par dnevi in zapustil vse svoje premoženje cerkvi. Ali ni to strašna zadeva? Toda naj le gospod bog tam ž njim obračuna... No, in sedaj mi sami povejte, ali ni, da bi človek znorel?«
 »O, pa še kako! In ste radi tega žalostni?«
 »Žalosten? Gospod, danes bi podrobil vsemu svetu kosti! Toda vi se pa ničesar ne bojite...«
 »Saj se tudi ne bojim, dober človek morate biti.«
 »Slikar je postal še bolj nežen.«
 »Eh, dober! Če bi po pravici govorili, slišite, pa tudi nisem. Za vas mi je na primer žal... Ne delajte tako neumnega obraza, ker mi je za vas res žal. Kaj vas je tako pičilo v srce?«

»Življenje...«
 »O, ta spaka? Takoj sem si mislil! In kar v srce?«
 »Malo v srce, malo v možgane. Toda pustimo...«
 »O, ne! O taki bestiji, kot je življenje, vas prosim lepo, se vedno lahko govori. Pri moji veri! Saj veselo se itak o njem ne da govoriti...«
 »Neznanec se je nekoliko nasmehnul.«
 »Oskar Wilde pravi, da je življenje prerresna stvar, da bi govorili o njem resno...«
 »Kdo pravi to? A, kaj me briga, kaj misli kak žid o tem. To me ne zanima. Jaz vem samo to, da sem jezen in da se moram izgotoviti...«
 »Tedad ste srečen človek, je dejal neznanec.«
 »Jaz!!!«
 »Seveda. Razjzite se, razkričite, potem pa je zopet vse dobro. Toda vsak ne more tako...«
 »To se ve! Če je kdo tepec, vzame revolver in se počl.«
 »Neznanec se je zdrnil.«
 »Kaj ste rekli?«
 »Ako je kdo tepec in si pride z življenjem navskriž, pa se počl. Raz-

biješ sebi nos, da klubuješ materi... Aha!«
 Tu je nekoliko zardel (t. j. on, Šimen Hrušt, slikar) nato pa pripomnil blago:
 »Razum, če ima človek res kako težko zadevo.«
 Neznanec je zaupno pogledal slikarja in vprašal, sklepetajoč z zobmi:
 »In če bi se vam izneverila žena, gospod Hrušt? Kaj bi tedaj? Je to težka zadeva ali ne?«
 »E, tedaj bi se ustrelil, toda radi popolnoma drugega vzroka: ne zato, ker sem mi je izneverila, temveč zato, ker sem se sploh oženil.«
 »A, tako!«
 »Seveda je tako.«
 Tu je pogledal slikar izpod oči neznanca in ga vprašal nežno:
 »Žena vam je postala nezvesta?«
 »Da!...« je stoknil neznanec.
 »O, pasja kri!« je končal slikar. Jesenski dež je padal pusto. V bližini ni bilo žive duše.
 Neznanc se je primaknil k Hruštu, ki se mu je omehčalo srce kot

vosek ob ognju. Gledal je nesrečnega samomorilca sočutno in prisrčno. Hrušt je vtaknil roke v žep. V eni je držal svoj velikanski samokres. Svoje ginjenje je pokazal slikar z globokimi vzdihli, kot povodnji konj, ko se splazi na obalo reke. Naposled je vprašal z glasom, kot bi ga na svetu nobena stvar več ne brigala:
 »In vi se hočete na vsak način ustreliti?«
 »Da.«
 »In ravno na tej klopi?«
 »Ker sem že tu, se bom tu... Nimam moči, da bi šel naprej.«
 »E, potem sem vam pa res napoti. Grem...«
 Neznanec ga je pogledal preseščeno.
 Oba samomorilca sta molčala nekaj časa. Prevarani mož je šel kakal nekaj vsled mraza, nekaj vsled solj, ki so se mu utrinjale iz oči. To je ne navadno vplivalo na slikarja, človeka, ki razume človeške solze in nesrečo.
 »Nikarite! Ostanite samo...«
 »Boji se!« je pomislil slikar in dodal glasno:

»Zelo razburjeni ste... To ni dobro... Kadar se hoče človek ustreliti, mora biti miren...«
 »Tri noči že nisem zahtsil očesa!«
 Slikar se je začudil:
 »Kako? Tri noči ste se mučili in sedaj šele se hočete ustreliti? To res ni lepo, gospod! In radi koga? Radi žene! Tudi besede ne bi črnil, če bi si po nesreči zlomil roko, ali bi vas zob bolel ali kaj podobnega... Ali ste imeli lepo ženo?«
 »O, kajpak, lepo...«
 »Pa tudi če bi bila lepa, kaj potem? Goljufala vas je in basta. Vrag z njo! To pa, da ste zvedeli o tem, to je vaš dobiček, ker sicer bi vas goljufala še naprej, in vi bi jej verovali. Kaj hočete še več? Naposled pa, morebiti je tudi dobro, da se vam je žena izneverila.«
 »Kaj?«
 »Enostavna stvar! Videti ste prepošten, da rečem tako... za moža.«
 Samomorilec se je nasmejnul skozi solze.
 (Dalje grih.)

Gospodarstvo.

NACRT NOVEGA ZAKONA O NEPOSREDNIH DAVKIH.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani je dne 28. septembra 1922 povabila razne korporacije in organizacije na zborovanje, da zavzamejo stališče k načrtu zakona o neposrednih davkih. Po daljši razpravi se je na številno obiskanim shodu soglasno sklenilo na odločilnem mestu predložiti naslednjo spomnico:

»Dne 11. t. m. je s podpisano Trgovska in obrtniška zbornica prejela od generalne direkcije neposrednih poreza en iztis predloga zakona o neposrednim porezima na vpogled z opombo, da se je predložil parlamentu na odobrenje. Podpisane korporacije in organizacije, zbrane po svojih zastopnikih na zborovanju dne 2. septembra 1922 pri Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, se usojajo predvsem izraziti veliko obžalovanje, da se je proti izrecni določbi zakona o trgovskih in obrtniških zbornicah, po kateri se je zbornicam o predlogih zakonov, ki se tičejo komercialnih ali obrtnih interesov, izjaviti prej, nego jih vlada predloži parlamentu v obravnavo, ta za trgovstvo, industrijo in obrt ter sploh vse pridobitne kroge tako izredno važen predlog zakona že predložil parlamentu, ne da bi bile imele zbornice prej priliko, izjaviti se o njem. Ob napominani izredni važnosti tega zakona, ki bo globoko posegel v gospodarsko življenje cele države, so zategadelj podpisane korporacije in organizacije primorane, nujno prositi primerne ukrepiteve, da se zakon ne obravnava v parlamentu, dokler ne dojdejo od trgovskih in obrtniških zbornic izjave o njem, ter obenem prositi, da se jim da za te izjave primeren čas, da morejo zaslusiti organizacije prizadetih krogov in na podlagi vsestranske proučitve predloga podati svoje izjave.

Priznavamo, da je enotna davčna reforma nujno potrebna kakor iz političnih, tako tudi iz narodnogospodarskih ozirov. Dosedanje davčne razmere, osobito uporaba petero bistveno si nasprotujočih davčnih sistemov in neenakomerna administracija mora na eni strani nujno manjšati, če ne ničiti čut in zavest državnih in političnih enotnosti, na drugi strani pa vsestransko ovirati gospodarski razvoj. Kakor pa je vsega priznanja vredna težnja finančne uprave, kar najbolj pospešiti dosego enotne davčne reforme, pa je vendar smatrati za hujsko zlo, če bi se ta reforma izvršila nepopolno in kvarno narodnemu gospodarstvu, kakor pa, ako se z reformo še počaka dotlej, da tudi oni krogi, ki naj v prvi vrsti nosijo bremena, ki jim jih naloži novi zakon, temeljito razpravijo predlog, pretresejo načela, na katerih stoji, ugotovijo ali so časovne zahteve našle pravičen odmev v davčni reformi in katerih sprememb in dopolnitev je treba, presoditi vpliv, ki ga utegne imeti novi zakon na gospodarstvo, preudarijo, ali so bremena prav razdeljena na razne gospodarske sloje in zmogljiva, brez škode za nadaljni razvoj gospodarstva in zbog tega tudi brez škode za erar, ki mu mora biti na tem, da davčni zakon ne ovirajo gospodarskega razvoja in s tem ne preprečujejo jačitve sedanjih davčnih virov in odvijanja novih. V tem kratkem času, kar je načrt na razpolago, neogibno potrebni temeljiti izpisi predloga na podlagi zaslišanja interesentov ni bil v toliko mogoč, da bi zbornice že danes mogle podati vsestransko izčrpno izjavo. Že prvi pregled predloga pa kaže vso naglico, s katero se je predlog sestavljal, na kar kaže tudi popoln nedostatek ali vsaj neobjava vladnega komentarija ali motivnega poročila, ki je potreben in običajen že pri manj važnih zakonih, tembolj pa neogibno potreben za tako važni zakon, kakor je ta, ki naj trajno uredi enotni davčni sistem za celo državo. Tako pa je študij predloga silno težaven. Ni nobenih pojasnil, kakšne smernice je vlada vpoštevala pri sestavi, kakšne namene je zasledovala, na podlagi kakšnega statističnega gradiva, brez katerega si sploh ne moremo misliti, da se da temeljito in brez škode za gospodarstvo in erar to težko vprašanje rešiti, temeljni predlog reforme. Ob takih okoliščinah je premostranost silno oteženo. Zategadelj je treba, da se da zbornicam zadosten čas, to je vsaj do 31. oktobra, za zaslihanje interesentov in za sestavo kolikor mogoče izčrpne izjave. Usojamo se potemtakem ponoviti nujno prošnjo, da se zakon prej ne obravnava v parlamentu, dokler ne dojdejo podrobne izjave zbornic.

K tej prošnji pa pristavljamo se drugo nujno prošnjo. Čuje se, da se namestila ta predlog v najkrajšem času zakoniti, in sicer po zakonodainem odboru. Skoro ne moremo verjeti, da bi se tako važni zakon obravnaval in rešil po skrajšanem potu; ako pa ta namera v resnici obstoi, nujno prosimo, da se ta namera opusti in zakon razpravlja in reši po rednem parlamentarnem potu.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani, Zveza industrijev na slovenskem ozemlju kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, Deželna zveza kranjskih obrtnih združenj v Ljubljani, Zveza trgovskih gremiljev in združenj za Slovenijo v Ljubljani, Gremij trgovcev v Ljubljani, Slovensko trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani, Zadrzna zveza v Ljubljani, Društvo bančnih zavodov v Ljubljani, Kmetijska družba za Slovenijo v Ljubljani, Pokrajinska zveza hišnih posestnikov v Ljubljani, Odvetniška zbornica v Ljubljani, Notarska zbornica v Ljubljani.

Dr. S. Žibert:

GOSPODARSKA BODOČNOST SLOVENIJE. (Konec.)

Večji del obrtnišva je tesno navezan na kmetijski stan, zato je ugoden prosep kmetijske ekonomije predpogoj blagostanju naših podeželskih obrtnikov.

Trgovina in prekupčevanje imata danes svoje blažene čase. Doklej še? Prekupčevanje se je po vojni razpelo kot nalezljiva bolezen. Če se je pomnožilo neprimerno že število koncesioniranih trgovcev vseh branž, koliko več pa je še takih, ki trgujejo in barantajo na skrivaj, posebno z živino in lesom. Občine se potegujejo za nove sejme, ko je takih že dosedaj daleko preveč. Tudi za bolezen bi bilo uspešno samo radikalno sredstvo omejitve, če ne popolne prepovedi. Dobiček od sejmov imajo itak le mešetarji, kramarji in krčmarji, kmet pa poleg denarne tudi časovno izgubo. V kmetijsko bogatih deželah so omejeni sejmi v splošnem le na vzorčne sejme in razstave.

Bančna in trgovska podjetja so postala odločilni faktor s skoro neomejenim gospodstvom. Čas bo pokazal, da-li ima ta v povojnih letih nesorazmerno naglo narasla gospodarska stroka res solidno podlago. S socialnega stališča je kupčenje kapitala razen v produktivne in torej splošnosti koristne svrhe večini ljudskih slojev škodljivo, ker je zvezano z njim oslomašenje šibkejših konsumentov. Zdravo in jako pa je le ono narodno gospodarstvo, kjer je pretežna večina naroda v ugodnih življenjskih okoliščinah in ne, kjer se nahaja glavni del kapitala v rokah peščice posamnikov. Banke in trgovine so sicer današnjemu družabnemu ustroju potrebne, vendar ne sme njih število presegati faktičnih potreb, ker se s tem pomnožuje samo neproduktivni stan; na drugi strani je solidno poslovanje neobhodna zahteva. Za kooperative in konsume doba še ni dozorela v toliki meri kot bi bilo s stališča konsumentov želeli.

Naloga sedanje generacije je zboljšati življenske pogoje sebi, še bolj pa bodočemu pokoljenju. Dosedaj Slovenija kot gospodarska enota ni mogla preživeti vseh svojih otrok, mogočino izseljevanje je bila posledica pasivnosti. Ali pa naj bo to tudi v bodoče? Pasivne so bile pred časom mnoge danes gospodarsko močne države. Danška je doživela l. 1813. bankerot, katelega je zacelila popolnoma šele l. 1867. Iz Skandinavije so romali še pred 50 leti stotisoči v Ameriko, iz Nemčije celo milijoni izseljenec, danes pa je padlo število istih vkljub ogromnemu ljudskemu prirastku na nekaj tisočev letno. Ni nikarkršnega dvoma, da bi preživela lahko tudi slovenska dežela v slučaju razumnega gospodarjenja vse svoje prebivalstvo. Odpovedati se je seveda treba nekaterim težkim pogreškom na eni strani, poglobiti in razširiti nekatere gospodarske panoge na drugi strani.

Da resumiram na kratko:

Sedaj še gospodarsko pasivna Slovenija postane lahko v desetletju zmerno aktivna, ako sledi zgledu kmetijsko visoko stoječih držav. Po svoji legi in podnebnju ima naša zemlja vse pogoje za uspešen razvoj moderne živinoreje vseh vrst, perutinarstva in deloma poljedelstva. Vinogradništvo se ima čim prej te boljše omejitvi, isto velja za produkcijo žganja. Večji del gostilne naj se likvidira. Ljudsko izobraževalno delo se ima organizirati na čim širši podlagi; v tem oziru niso nobeni izdatki pretirani. V industriji se ima podpirati predvsem ona podjetja, ki predelavajo kmetijske tvarine; semkaj spada tudi lesna in slamnarska industrija. Neupravičeno prekupčevanje kakor tudi vsako drugo pretirano izžemanje širokih slojev se ima pobijati z energičnimi odredbami. Kdo more dvoimiti, da bi se le tem potom »vremena nam zjasnila«?

Od teorije do prakse se seveda še dolga pot in tudi jaz nisem tako naiven, da bi veroval v skorajšnje eliminiranje naših razvad. Dobra in zabavna je včasih vseeno prižgati za trenutek v temni žveplenki, da se pokažejo konture daljnega pota.

—g Ljubljanski trg. Ljubljanski trg je v letošnji jesenski seziji precej ugoden. Mnoina sadja in gob je letos izredna. Glede mesa je trg dobro založen. Konzum svinjskega mesa je zelo zadirčen vsled visoke cene 94 do 100 K za kg. Goveje meso prve vrste 60 do 64 K, druge vrste 42 do 50 K, tretje 36 K. Občinstvo v Ljubljani kaže mnogo premalo kritične presoje kvalitete blaga. Vsako meso, cigar kvaliteta ne odgovarja prodajni ceni, naj se dosledno zavrne. Prodajalci se morajo strogo držati cen, katere imajo vidno označene. Teleče meso prve vrste 60 K, druge 58 K. Slanina in mast se vztrajno drži na stari ceni. Riba in sal 140 K, mast 160 K. Upliv konkurence ameriške masti, ki se v detajlu prodaja v Ljubljani po 120 K kg, bi bil izredno učinkovit, če bi se preskrbelo večjo množino; posamni vagoni pridejo premalo v poštev. Analiza ameriške masti je izkazala čisto svinjsko mast, vsled tega se more to blago občinstvu popolnoma priporočati. Prekajeno meso stoji na starih cenah. Sunka 130 do 150 K po kvaliteti, prekajeno meso prve vrste 120 K, drugo 110 K. Kvaliteta mesnih izdelkov je zadnje čase zopet zelo nazadovala. Vzrok leži v nesposobnosti in malomarnosti naših producentov, ker jim manjka za to potrebne strokovne izobrazbe. Od tujcev, ki prihajajo v Ljubljano, od katerih naj bi se učili, dobimo običajno le izmeček. Dvig produktivne mesnih izdelkov bi bil zelo priporočljiv, ker se s tem konzumentu zelo olajša in poceni prehrana. Samo ob sebi umevno se sme spraviti v tržni promet samo prvovrstno blago vsled velike opasnosti teh izdelkov za človeško zdravje. Glede klobas se priporoča občinstvu radi velikega preostajanja mesa na trgu, veliko pozornost. Perutninski trg je primeren, kvaliteta blaga pa slaba, ker ni pri nas še razvita vzorna reja perutnine v prvi vrsti zbog pomanjkanja in dragine krmil. Divljačine in rib letos na trgu ni skoro nič. Cena mleku 12 K liter. Glede kvalitete vlada stara mizerija. Moka se konstantno drži na ceni 30 K za št. 0 v detajlni razprodaji. Konkurenca ameriške moke bi bila tu izredno občutna, ko bi se posrečilo spraviti večjo množino blaga v Ljubljano.

—g Svinjski sejem v Mariboru. Zadnji svinjski sejem dne 29. sept. je bil vsled negotovosti sejma bolj slabo obiskan. Pripeljalo se je samo 173 svinj. Nasrotno pa je bilo toliko kupcev, da se je vse prodalo. Cene so zopet poskočile, posebno pri starejših svinjah. Izvozne kupčije ni bilo. 5—6 tednov stari komad 350—600 K, 7—9 900—1500 K, 3—4 mesece stari 1600—1800 K, 4—6 2600—3400 K, 8—10 3500—4600 K, 1 leto 6000—6800 K.

—g Jesenski praški velesejm. Letošnji praški velesejm od 3. do 10. septembra se je vršil vsled naglega stopanja češke krome na tujih borzah pod neobičajno težkimi pogoji. Domači kupci so, pričakujoč, da bodo cene blaga vendar padle, naročali le z največjo opreznostjo, tuj kupci pa, katere smo videli tukaj v mnogobrojnem številu, zaradi visokega kurza češke krome pri najboljši volji niso mogli skleniti zaželjenih kupčij, vsled česar je bil njihov obisk več ali manj informativnega značaja. Kljub vsemu temu se je vendarle v mnogih strokah prav živo trgovanje in razstavljalci so dosegli v mnogih slučajnih lepših uspehah kakor so sami pričakovali, o čemur pričča cela vrsta novih priljav za spomladni velesejm 1923. K jesenskemu velesejmju se je prijavilo 2796 razstavljalcev, kateri so zahtevali 38.742 kvad. metrov razstavne ploščine. Ustreglo pa se je le 2186 razstavljalcem, katerim je bilo pridrženo 19.320 kvad. metrov razstavne ploščine. Razstavljalci je 1980 domačinov in 206 tujcev. Izmed domačih razstavljalcev jih je bilo 1806 iz Češke, 152 iz Morave in Slezijske, 22 iz Slovaškega. Od tujih razstavljalcev jih je bilo 22 iz Francoske, 7 iz Angleškega, 57 iz Nemčije, 5 iz Holandije, 39 iz Ukrajine, 8 iz Švice, 6 iz Italije, 5 iz Kraljevine SHS, 28 iz Avstrije, 1 iz Romunije, 5 iz Belgije, 5 iz Amerike, 5 iz Španije, 1 iz Orškega in 7 iz Švedskega. Od navedenih 206 tujih razstavljalcev je razstavljalo direktno 68, po svojih zastopnikih pa 138 tujdk. Med njimi je bilo 2034 izdelovalcev, 21 manipulantov, 131 gostrov, kateri so vsi zaposlili 16.201 uradnikov in 286.125 delavcev. V posameznih skupinah so se udeležili sledeče: I. Stavbe 71 razstavljalcev, II. Kovine, sport 521, III. Elektrotehnika, mehanika in optika 87, IV. Lesna obrtništva 77, V. Tkanine 301, VI. Obleke 151, VII. Galanterija 118, VIII. Kože in obutev 112, IX. Stoklo, porcelan in fina keramika 103, X. Umetnine 32, XI. Kemija in zdravstvo 76, XII. Prehrana in poljedelstvo 132, XIII. Godala 15, XIV. Igrače 44, XV. Grafika, papir, šolske in pisarniške potrebščine 160, XVI. Drazulji, zlanina, srebro in ure 32, XVII. Mešana skupina 154 razstavljalcev. Kakor pri minulih je obiskala tudi jesenski velesejm cela vrsta odličnih oseb iz tujine. Prišli so gostje iz najbližnjega sosedsstva: iz Romunije, Avstrije, Kraljevine SHS, Orske, Nemčije, Poljske in Bolgarije, prišli so pa tudi v mnogobrojnem številu iz najdaljših krajev kakor iz Angleške, Belgije, Danskega, Francoske, Estonškega, Finskega, Holandije, Irškega, Italije, Lotiškega, Luksemburškega, Norskega, Reke, Orškega, Ruskega, Švedskega, Španije in Ukrajine; dalje so prišli celo iz prekmorskih pokrajin, kakor iz Argentinijske, Avstralijske, Alžirske, Severne Amerike, Brazilije, Kanade, Egipta, Indije, Japonske, Maroka, Perzije in Turškega. Iz Lipske, Curtha in Dunaja so prišli posebni vlaki s skupnimi obiski. Od 4. do 6. septembra so se vršila pod pokroviteljstvom velesejmja posvetovanja med Češkoslovaško in Romunijo, pri katerih so bile določene smernice, po katerih bodo obe državi v prihodnje glede medsebojnega trgovanja postale. Da je praški velesejm velikega pomena za vse evropske in celo prekmorske države, je dokazalo dejstvo, da se ga je udeležila celo Ukrajinska sovjetska republika, dalje trgovski od-

delek lotiškega poslanstva, zastopniki trgovin iz Tunisa za francoske kolonije v Afriki in zastopništvo Paragvajske republike. Ker razstavljalci sklenjenih kupčij veletreznemu uradu ne javijo, je popolnoma nemogoče podati višino doseženih gromnih uspehov. Kolikor smo imeli priliko se zasebno informirati, moremo soditi, da so se kljub vsem težočam na jesenskemu velesejmju sklepale dosti velike in zadovoljive kupčije, katere se ne dajo prezeti ali pa podceniti. Upajmo, da bodo do prihodnjega praškega velesejmja, ki se vrši od 12. do 20. marca 1923 razrešena vsaj večina onih mnogobrojnih problemov, ki stoje gospodarskemu razviti Češkoslovaške republike do sedaj na poti. Potem se pokaže, da so praški vzorčni velesejmji ne samo za domačo češkoslovaško industrijo, obrt in kupčijo, ampak tudi prav gotovo za medsebojno mednarodno trgovino ne samo Srednje Evrope, temveč tudi celega sveta največje in merodajne važnosti.

—g Dobava bakielj. Ravnateljstvo državnih železnic v Subotici razpisuje na dan 7. oktobra t. l. ponovno ofertalno licitacijo glede dobave 5000 bakielj od smole. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

—g Ameriška žetev. Ugodno vreme je povzročilo izboren razvoj žita v Zedinjenih državah. Letošnja žetev pšenice, koruze, ovsa rži in ječmena je za 200 milijonov bushlov večja nego lansko leto in za 37 milijonov bushlov večja nad povprečno žetvijo zadnjih desetih let. Poletna pšenica je dala več za 15 milijonov bushlov nego se je prej cenilo pridelek. Skupna žetev pšenice se računa na 805 milijonov bushlov in tako je lanska žetev pšenice presežena za 10 milijonov bushlov. Žetev koruze se računa na 3 milijarde 17 milijonov bushlov in se prištevata štirim najboljšim žetvam zadnjih desetih let. Žetev rži izkazuje rekord, namreč 80 milijonov bushlov. Tudi ječmena se bo pridelalo mnogo več nego lani, pričakuje pa se tudi izredno velika množina krompirja.

—g Posebnosti živinjskega sejma v Mariboru. Na zadnjem živinjskem sejmu v Mariboru, dne 26. t. m. se je poznalo, da je zadnje deževje ugodno vplivalo na živinorejo, da se je jesenska paša zelo opomogla. Marsikateri, ki je bil še pred 14 dnevi pripravljen prodati živino, je ni prodal, nasprotno, še dokupil jo je. Ker se v nekaterih dosedanjih občinah nahaja sliovka in je vsak izvoz iz Maribora ukinjen, tudi ni bilo izvoznike kupčije. Prodala se je le tretjina priglane živine, večinoma za domačo rejo, malo za domače mesarje. Cene boljše živine so za par kron poskočile, cene za klavne bike pa so padle za 5 K. Prignalo se je: 119 volov, 5 bikov, 339 krav, 1 konj, skupaj 464 glav. Cene za kg žive teže: debeli voli 32—34 K, poldebili 28—31 K, plemenski voli 28 K, bikji za klanje 17—20 K, klavne krave 25—29 K, plemenske krave 19—22 K, krave za klobasarje 14—18 K, molzne in breje krave 19—25 K, mlada živina 21—33 K. Mesarji se skušajo odškodovati za ukinjen izvoz na ta način, da so za boljše meso v ceni poskočili od 64 na 68 K, ker dobro vedo, da smejo v Mariboru poljubno diktirati cene, ne da bi jih kdo prijel za vrat.

—g Dobava brzojavnih drogov. Mornarica v Boki kotorski naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da potrebuje dvesto 400 tegramskih drogov in sicer: dvesto drogov 9 m in dvesto drogov 12 m dolgih. Stebla morajo biti borova ter imeti na vrhu debelino od 12—15 cm premer. Borovec mora biti zdrav. Drogi neimpregnirani. Rok dobave čim prej franco vagon železniška postaja. V ceno kalkulirati 4½%, katere treba plačati za državne takse. S kolkom za 3 Din kolkovane ponudbe je poslati naravnost Oddeljenju za mornarico v Zemun.

—g Ogromno število mladoletnih v ameriških tovarnah in rudnikih. Števeni urad v Zedinjenih državah poroča, da je zaposlenih po ameriških tovarnah, rudnikih, karnolomih in raznih drugih delavnih milijon šestdeset tisoč in osemsto sedemindeset ameriških otrok v starosti 10 do 15 let. To dejstvo spremljajo ameriški listi z zgražanjem in strahu polnimi izjavami za bodočnost ameriškega naroda in države. Tako je v deželi zlate svobode. »To kriči, ne, to smrđi do neba!« Tako zaključuje »Ameriška Domovina« svoje tozadevno poročilo.

Inž. M. Klodč:

Projektirana železnica Kočevje-Brod Moravice in interesi Čabarske doline. *

Nočem prežekovati stotikrat ene in iste stvari glede nameravane nove železniške zveze Slovenije z morjem — zdi se mi samo, da tekom dosedanje borbe za izbiro trase ni bilo dovolj pretreseno razmerje, ki ga označujem v naslovu tega članka. Zato nekaj besedi o tem vprašanju. Vzemimo najprej Čabar kot izhodišče središče. Daljava Čabar-Delnice mimo Broda na Kulpi meri po cesti približno 41 in pol km. Vozimo naprej od višine 523 m na 223 (višina mesta pri Brodu na Kulpi), t. j. 300 m navzdol, od mosta naprej na Delnice po mestoma zelo strmi in slabi cesti pa 507 m navzgor na 730 m visoko ležečo postajo. Ako bi se izgradila železnica Kočevje-Brod Moravice, bi iznašala daljava Čabar-

nova postaja Brod na Kulpi okroglo 33 km, prihranilo bi se torej na daljavi 9 in pol km, na cestni vožnji navzgor po okroglo 500 m. To so glavni razlogi, zaradi katerih naj bi se po mnenju Čabranov ali njih zastopnikov zgradila železnica Kočevje-Brod Moravice, ako ravno odgovarja proga Kočevje in Črnomelj-Severin-Vrbovsko širšim interesom nego prvo imenovana.

Ali se Čabranec res ne da pomagati na noben drug način? Da vidimo. Glavni blago za izvoz iz teh krajev je les, in steč pojde večinoma v smeri na morje, ne pa proti Ljubljani. Že ako se le zboljša cesta na Delnice, postane pomen takozvane Musilove proge za Čabar problematičen. Iz Kuželja do vhoda vasi Delnice je namreč mogoče napraviti novo cesto, dolgo približno 14 km, kateri bi lahko dal uspon le 3%. S tem bi bila v osebnem prometu proti morju novi postaji Brod na Kulpi vzeta vsa važnost, ker ne smemo pozabiti, da bi trajala vožnja osebnega vlaka Brod na Kulpi-Brod Moravice-Delnice najmanj 1 in pol ure. Železniška vožnja Delnice-Sušak bi bila napram razdalji Brod na Kulpi-Sušak tudi za 16 Din cenejša. Kdo torej bi delal rajši ovinek Kuželj-Brod na Kulpi-Brod Moravice-Delnice po cesti in železnici, skupaj 43 km pota, za kar bi rabil 2 in pol ure, ko bi prišel iz Kuželja po novi cesti prej naravnost na Delnice? Mislim, da nikoli! V blagovnem prometu z novo cesto važnost postaje Brod na Kulpi glede dela Čabarske doline Čabar-Kučelj res ne bi bila popolnoma uničena, vsekakor pa bi se tovor vozilo naravnost na Delnice, posebno blago z višjo tarifo. Saj izda že pri lesu razlika v tarifi na Sušak zaradi večje daljave Brod na Kulpi-Delnice 40 do 150 Din pri vagonu, po kakovosti lesnega izdelka.

Toda les v glavnem ne prihaja iz okolice Kuželja, ampak iz ozadja doline, iz Čabra moremo pa napraviti še drugo novo cesto, dolgo tudi 14 km, ki bi vodila mimo Okrivja, malodane horizontalno v bližino Gerova; od tod bi vozili po stari cesti, ki bi se jo imelo v dolžini 10 km nanovo zgraditi naravnost do postaje Delnice. Skupna daljava Čabar-Delnice bi bila 39 km brez večje izgubljene višine, ako bi se obstoječa cesta izmed Gerova in Biljevine tudi še mestoma preložila. Vprašam zopet: Kdo bi se svoj volj les potem iz Čabra na Brod na Kulpi, ko bi ga mogel s istim trudom in stroški spraviti po novih cestah naravnost na Delnice? Tudi gotovo nikdo.

Ogledimo si še položaj Prezida, ki leži 763 m visoko. Računajmo s prej navedenimi novimi cestnim delom Biljevine-Delnice, bi znašala daljava Prezid-Delnice 41 km z nepretirano izgubo višin, dolžina obstoječe ceste Prezid-Čabar-postaja Brod na Kulpi pa 44 km. Stoji torej, da bi tudi iz Prezida ne bilo niti tovara niti osebnega prometa za postajo Brod na Kulpi! Ondotnim krajevi bi bilo torej pomagano z zgradbo približno 45 km novih cest, kar bi stalo danes okroglo 20 milijonov dinarjev; ta vsota je dosegljiva, tem več, ako pomislimo, da bi take težnje gotovo podpirala vojaška oblast, kateri je na tem ležeče, razpolagati ob meji s kolikor mogoče gostim in dobrim cestnim omrežjem. Gotovo bi se to dalo prej doseči, kakor železnico, ki stane več kakor milijardo kron in ki naj je privatna konkurenca proga proti uzakonjeni državni železnici Kočevje-Vrbovsko.

Druga manj enostavna in dražja rešitev, vprašanje zveze krajev okrog Prezida s svetom bi bila potom ozkotirna železnica na Delnice, Lokvo, ali najbolje v smeri naravnost na Bakar. Ta zadnja trasa bi bila najboljša, ker bi prvič prečila naravnost srce pragozdov med Kočevjem in Kvarnerskim zalivom, drugič pa zaradi tega, ker bi tamonjšna industrija ne bi bila več odvisna od dostave vagonov in sploh od obrata žez. železnice, ampak bi dobila neodvisen izhod za ukrcavanje direktno ob morski obali. Usponi in padci bi mogli biti 30% in več (glej takozvana Steinbeisova gozdna železnica v Bosni); denar za tako železnico bi se gotovo dobil prej, kakor za Musilovo progo, ker bi bila prav gotovo rentabilna. Toda o podrobnosti teh variant morda drugič.

Končno še nekaj besedi glede boja, ki se ga vodi še vedno ob Musilovi progi proti uzakonjeni zvezi na Vrbovsko. Hoče se za Musilovo progo kljub vsemu izposlovati koncesijo in delati na to, da se začne graditi. G. dr. Musil predloži v kratkem izdelani podrobni projekt, ki bo, o tem ni dvoma, strokovno na prvovrsten in na zunan najlepši način izdelan. Ako tudi je detajlni projekt za Musilovo progo glede stanja del trenutno, kakor stvari danes stojijo, v tem ali onem oziru ugodnost, je tak projekt vendar šele papir. Vprašam: Ali je verjetno, da izda država koncesijo za privatno železnico, ki naj dela konkurenco lastni državi? Morda se misli, da državna uprava to stori s stališča, češ potem ni treba da gradim svojo železnico, ker zgradi privatni kapital svojo železnico in prihranim si tako težko milijone.

Proti tej domnevi vprašamo zopet: Ali je verjetno, da pogazi državna uprava zakon, sklenjen v parlamentu in podpisano od kralja? In ako bi se to neverjetno počelo vendar nameravalo, ali si bodo pustili interese kroga proge na Vrbovsko to dopasti? Mislim, da ne! In z gradnjo Musilove proge naj se baje na vsak način začne. Ali misli kdo res, da bodo čobiti za Musilovo progo milijardo kron (ali še več) od strani privatnega kapitala, ki vendar vs, da se misli s tem denarjem delati konkurenco državnim progi? Ako pomislimo, da privatni kapital tudi dobro ve, da za eksploatacijo sum za padno Kočevja ni treba Musilove proge, ampak da se da to doseči na drugi, cenejši in boljši način.

Mi pristaši uzakonjene proge na Vrbovsko gledamo mirno razvoj zadržava. Ako se misli s malimi sredstvi začeti z gradnjo Musilove proge, samo da se začne, naj se le; to bodo v zemljo zabili denar, ki ga izdavevalji nikoli več videti ne bodo! Mi stojimo na temelju zakona!

* Priobčujemo ta članek na izrečno željo, ne da bi hoteli s tem prevzeti odgovornost za njega. — U r e d n i š t v o.

Juljska krajina.

Z Goriškega. Glasbenik Marj... Kogoj se je nastanil v Gorici, kjer bo vodil glasbeno šolo, ki se otvori 1. okt. 1. Poleg nje ga poučevali pianist Kumař. Dne 2. okt. prenesejo na slovesen način iz Gorice na Sveto goro podobo Materje božje, ki je bila v vojnem času shranjena pri franciskanih v Ljubljani. Na Sveto gori je dograjena časna cerkva. Prosvetna zveza bo imela 3. okt. v Gorici svoj občni zbor, na katerega so vabljene zastopniki društev po deželi. Treba močne kulturne podlage. Podbrdo dobi italijansko šolo. Tamkajšnji postajenačelnik Lega Curia strahuje železniške uradnike in druge železniške uslužbence kakor tudi vdove železničarjev, da morajo svoje otroke poslati v italijansko šolo. Ako bi tega ne hoteli storiti, se premetajo železničarji kam drugam in vdovam odvzame pokojnina. Tako je sestavil postajenačelnik potrebno število otrok in otvori se italijanska šola.

Vprašanjem ladjedelnic se je v Juljski krajini mestni svet v svoji sednji seji. Stavljeno je bilo več resolucij, ki so naglašale grožnjo, da se v kratkem zažre ladjedelnice v Juljski krajini, kar bi imelo silno žalostne posledice za mesto in vso pokrajino. Zahteva se od ministrstva hujna odredba, da se to ne zgodi, s čimer se tudi začasni. Komunisti so zahtevali, da se imajo poveljavati pri nastavljanju domači tržaški delavci. Najzanimivejši govornik je bil svetnik Samaja, ki je izjavil, da je ob određenju obstajalo 86 ladjedelnic, od teh 18 v Juljski Benečiji. Naglašal je, da med onimi ladjedelnicami, ki morajo dalje delovati, so one v Juljski krajini, ker so najboljše in imajo tudi najboljše delavstvo. Nato pa je nasvetoval navzočim komunističnim zastopnikom, da naj vplivajo na delavske mase, da bi se povrnilo h kmetijskem delu. Italija ima zelo plodonosno kolonijo Cirenajiko, kamor naj bi šli delavci na kmetijsko delo in dotična zemlja bi postala njihova last. Italijani pač poznajo koliko je vredna njihova afriška kolonija, zato pa je zavladal ob Samajevem nasvetu splošen smeh v zbornici. Sedajni tržaški mestni svet kaže vedno občutneje, da ne ume sedanjih nalog in težnj tržaškega mesta in da zato ne bo mogel dati Trstu in pokrajini nikake koristi. Čudno to ni, če je sestavljen iz raznih skupin, ki se pobližajo med seboj in je bil župan od št. 80 članov izvoljen iz 41 glasov (t. j. v svojih lastnih glasovih).

Na Reki imajo pribežališče razni šumiljvi individui iz Italije. Vse polno je takih, katere išče italijanska sodna oblast radi tatvin, razbojništva ali drugih zločinov. Zločince in potepuhe iz Italije sprejemajo na Reki organi, ki imajo skrbi za red in mir, z odprtimi rokami; ti varnostni organi pa preganjajo domačine in marsikak pošten reški delavec trpi po krivici ob teh razmetih. Tako pribegli lumpi imajo zavetje tudi pri fašistih. Eni in drugi se drže gesla: Jest! hočemo, delati nočemo! Domašine celo izganjajo, italijanski potepuhi pa se nemoteno sprehajajo po Reki, Res, nemoteno razmerje.

V Pulji se zgodil delavski dom. Zažgali so ga fašisti. Nedeljsko številko »Laborator« iz Trsta so zaplenili in zažgali. Komunisti so jim plačali to zažigom njihovega lista »Austria Nuova«. Fašisti so sklenili maščevanje in zažgali delavski dom. Da so fašisti to nemoteno lahko izvršili, so pridrli karabinerji pred njimi v delavski dom in aretirali tam naše komuniste. Ko je vse zgozelo, so prišli ognjevarci gasiti, večji oddelek vojaštva je prišel pa delat mir in red. Velik požar je v ulici Promontore uničil zalogo petroleja neke italijanske družbe. V zalogi je bilo okoli 50 ton petroleja, nafte in bencina. Škoda je velika. Nadeje je bil velik požar na Kupelwieserjevem posestvu blizu trdnjave Sv. Danijela. Požar je segel tudi v gozdiče. Škoda je anata. Nabirke je kdo zažgal.

K fašistovskemu požaru v Renčah. Poročili smo, da so goriški fašisti zažgali hišo, v kateri je imelo prostore društvo »Svoboda«. Neki mlad človek je v veliki plianosti razrezal dve italijanski sestavi. Ta mladenič ni iz Renč. Župan je to stvar takoj naznanil oznanikom in v Gorico je šla deputacija z županom na čelu, in sicer naravnost k tajniku fašistov, vedoč, da so oni vrhovna oblast. Tajnik je obljubil, da se vasi ne zgodi nič in se sadovoljuje z izjavo, da deputacija obžaluje, kar se je zgodilo. Kljub temu, fašisti ne more biti mož - beseda - so pridrveli fašisti v Renče, okoli 30 po številu, zaprli vas na vse strani, kupili petrolej in šli v prostore pevskega društva »Svoboda«. Tam so znesli na kup knjige, mize, stole, omare, klavir itd., zaprli okna iz zažgali. Škoda je okoli 25.000 lir. Ko je vse dobro izgorelo, so odhajajoč rekli županu, da naj pokliče ognjevarce. Županu so nadalje ukazali, da mora nabaviti novo zastavo, ki mora viseti mesec dni na županški gradbi.

Kultura. NARODNO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI.

Spored za prvi teden. Drama.

Nedelja 2. okt. Hlapci. Otvoritevna predstava. Izven. Ponedeljek 3. okt. Hlapci. A Torek 4. okt. Zaprto. Sreda 5. okt. R. U. R. Izven. Četrtek 6. okt. R. U. R. B Petek 7. okt. Romantične duše. Izven. Sobota 8. okt. Romantične duše C Nedelja 9. okt. R. U. R. Izven. Ponedeljek 10. okt. Hlapci D Torek 11. okt. Zaprto. Začetek vselej ob 20. uri zvečer.

XXIV. umetnostna razstava v Jakobovnem paviljonu so zaključili v nedeljo 1. oktobra ob 6. uri zvečer.

Sophokles, Kralj Oldipos, tragedija v petih dejanjih, prevedel Anton Sovre. Cena broširani knjigi Din 16, vezani Din 22. Izšla je v »Novi Založbi« v Ljubljani in se dobiva po vseh knjigarnah.

Naša Otadžbina. List za opisovanje kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Revija izhaja v Karlovc. Pred seboj imamo 6, 7, 8 št., ki tvorijo nekako celoto zase. Lepi svežek je opremljen z 19 krasnimi slikami, izmed katerih naj omenimo slike krajeva dvojice, pogled na Bled, grad Suvober, ožine Vintgarja, slike zdravilišča Topuško itd. Slike spremlja več opisov najlepših jugoslovanskih krajev. Troštevila stane 15 Din in se dobiva po ljubljanskih knjigarnah. Abonma za št. VI.—XII. je 28 Din. V služaju aboniranja do konca leta, stane torej ta troštevila Din 12. Že izšla številka I. do V. se dobe v uredništvu »Naše Otadžbine«, Karlovec, Rahovačka ul. 27. (Prof. Dušan Jakšič).

Koncertna pevka ga. Berta de Papstokert, ki priredi koncert dne 2. oktobra v dvorani Filharmonije je koncertirala z najboljšimi uspehi v Berlinu, Lipskem, Dunaju, Gradcu itd. in namerava koncem meseca oktobra zopet nastopiti daljša koncertna potovanja s slovenskimi skladbami v Nemčiji. Vstopnice za koncert se dobijo v pisarni Glasbene Matice.

Nova Evropa« z dne 21. septembra prinaša to-le vsebino: Misterij narodne muzike (Ev. Zaharov). — Psihološki problem u muzici (K. P. Manojlović). — Narodne melodije (J. P. Krstić). — Nevolje naše narodne muzike (Vlad. R. Gjorgjević). — Organizacija naše melografije (V. Zganec). — Medijumska narodna popejka (V. Zganec). — Vinko Zganec i njegove zbirke (F. Dugan). — O hrvatskoj crkvenoj glazbi (J. Barić). — Sveslovanski pjevački Savez (B. Širota). — Jevrejski glazbenici i jevrejska narodna pesma (D. S. i Z. Hirsler). — Muzička sezona 1921/22 (L. Šafranek-Kavić). — Wagnerov »Parsifal« u Zagrebu (V. Novak). — Naši muzički listovi. — Politički pregled. — Ekonomski pregled.

Srpski Književni Glasnik« z dne 16. septembra prinaša to-le vsebino: Crvena magla (Dragiša Vašić). — Tri priče o dragome Bogu (Panter Maria Pilke). — Pebruarska elegija (Danica Marković). — Uspomena (Rikard Nikolić). — Meduzvezdani igrač (Božidar Kovačević). — Napisano u rado proleće (V. Vordsvort). — Velimir J. Palić (Jaša M. Prodanović). — Društvo naroda i jednakost država (dr. Gjorđe Tašić). — Anketa o srpsko-hrvatskim odnosima (Rikard Katalinić-Jeretov). — dr. A. Tresić-Pavičić). — O jasnom i tamnom u književnosti (Midelton Mari). — Politički pregled. — Naučni pregled. — Ocene i prikazi. — Beleške.

Rabindranat Tagore: Žetava. Preložil A. Gradnik, založil L. Schwenner. Cena: broš. Din. 16, v platno vezan Din. 26. Po pošti: broš. Din. 17, v platno vezan Din. 27. Priporočeno Din. 2 več. Knjigo, o kateri še spregovorimo, toplo priporočamo. Rabindranat Tagore slove ne samo kot eden prvih indijskih pesnikov, marveč je na glasni tudi kot eden odličnejših piscev v moderni literaturi. Če se ne motimo, je to prvo njegovo delo, ki je prevedeno na slovensčino.

Anton Vodnik »Zalostne roke«. Izšla je pesniška zbirka Antona Vodnika: »Zalostne roke«. Cena 10 Din. Dobiva se po vseh knjigarnah. — Gospodarska geografija. Sestavljen dr. Vinko Šarabon. Ljubljana, 1922. Cena 45 D. 310 strani. Podajamo vsebino še zadnjih omenjenih knjige. — I. Zgodovinski razvoj trgovine in prometa. II. Naravni pogoji in človek. Klimatični pasovi. Človek v naravi. Razdelitev stopenj gospodarstva. Kolonizacija. III. Produkcija. Nabiranje in poljedelstvo. Gozd in njegova uporaba. Zivnorojca. Rudarstvo. Industrija. IV. Trgovina. V. Promet in njegova sredstva. Promet po kopnem. Promet na vodi: plojba, morje. Sredstva prometa, gradba ladij, pristanišča. — Dodatek. — Literatura. — 6 strani.

Pouk srbohrvaščine na šolskih srednjih šolah. »Narodni Listy« prinašajo vest, da je češkoslovaško ministarstvo prosvete izdalo 1. avgusta odredbo, da se uvede v srednjih šolah kot neobvezni predmet srbohrvaščina. Ministrska naredba naglašava veliko važnost te akcije in pozivlja profesorje, naj kar najtopleje priporočijo dijakom študiranje jugoslovanskega jezika, ki je velikega pomena za ožje spoznavanje bratskega jugoslovanskega naroda in za kulturno zbliznanje z njim. Za začetek ministarstvo dovoljuje razne olajšave, tako n. pr. poučevanje srbohrvaščine pri manj kot 20 poslušalcih, skupno poučevanje dijakov raznih srednjih šol in dr. To odredbo so sprejele srednje šole z velikim zanimanjem. Na mnogih praških in drugih srednjih šolah se je priglasilo za pouk srbohrvaščine veliko število dijakov.

Dopisi.

Z Julice pri Ljubljani, nam pišejo: Pošne pristojbine so se za 100% zvišale, a razmere na naši pošti so vedno slabše. Že tri tedne nimamo pismočica, dasi smo imeli preje dva, ki sta pošto dnevno dostavljala. Razumemo, da s plačo 1400 K mesečno tudi pismočica na deželi ne more živeti in pri tem opravljati službo v obsežnem poštnem okolju, ki obsega dve občini Jelčico in Črnuče. Naročani smo na precejšnje število dnevnikov in drugih listov in pri tako visokih poštnih pristojbinah moramo sami hoditi po pošto, če nečemo biti popolnoma odrezani od sveta. Prosimo poštno ravnateljstvo, da nam pošlje pismočico s plačo, da bo mogli živeti in poskrbi, da okolščini Ljubljane ne bomo glede poštnih zvezi na slabšem kakor kakšno gorsko selo.

Iz Koprivnika pri Kočevju nam pišejo: Pravilo, da živimo v svoji narodni, jugoslovanski državi, toda sodeč po tukajšnjih neverjetnih dogodkih, si mora človek misliti, da smo kje v Avstriji, na Madžarskem ali v Italiji, kjer se lahko poljubno postopa proti Slovenceem. Opozorili smo razne oblasti že pred leti naravnost in potom časopisja na tuk. protislovenska in protidržavna početja skrajno zagriženih Kočevjarjev. Prosilni smo za vzpostavitev miru in reda, toda vse zaman. Kdo se spominja dogodkov, vprizorjenih proti naši državi, 12. maja 1919 pod vodstvom tukajšnjega župnika Schauerja in učitelja Tschinklja, sedaj v Kočevski Reki. Skrivali in zaklepali smo se, ker si nismo bili varni svojega življenja, posebno ki je župnik Schauer zagrozil: »Jaz bom vse Slovence iz Koprivnika iztrebil«. Ali smo bili v Jugoslaviji I. 1919? Kdo se ne spominja druge koprivniške demonstracije, ko se je dne 28. marca 1921 pod oknom na mrtvaškem odru ležečega gerenta vpilo in kričalo: »Nieder mit den Serben! Heil Deutscher Reich!«. Ali smo bili v Jugoslaviji I. 1921? Kočevjarji postopajo z nami Slovenci kakor, da bi bili še vedno v rajski Avstriji. Nazivalo nas samo »verfluchte Krojner, Hunde und Schweine« itd in to javno. V šoli in v cerkvi smo bili in smo še vedno prikrajšani, kar se tiče narodnega jezika, saj župnik Schauer ni hotel do pred kratkim učiti naših otrok v slovenskem jeziku. V cerkvi že leta nismo slišali slovenske božje besede. Pritožili smo se že parkrat proti župniku, ki nas ne more videti, toda vse pritožbe so bile bob ob steno. — Sploh opažamo, da rasto greben Kočevjarjem z vsakim dnevom bolj. Naj služi v dokaz sprejem banatskih Nemcev dne 10. sept. 1922, ki ga je aranziral sam župnik Schauer: povsodi slavoloki v nemških barvah in oviti z hrastovim listjem. Človek se ne more načuditi, in se nehoté vprašuje, ali smo res v Jugoslaviji? Čitamo neprestano v časopisih, kako postopajo laški fašisti, Nemci in Madžari z našim ljudstvom, pri nas v Jugoslaviji pa Kočevjarji javno izjavljajo z nemškimi trobojkami in na čelu teh demonstracij stoji Schauer, župnik v Jugoslaviji! Kje si naš Ksaver Meško, da nam priča o svoji Golgoti? Menda je ni države, ki postopa z manjšinami tako lepo, tako kulantno, kakor naša jugoslovanska država. Toda sedaj je mera polna in naše potrepljivosti je konec, zato zahtevamo: 1. da se takoj odstrani župnik Schauer, ki je glavni protislovenski in protidržavni element, hujskač in zagrizenec; mesto njega naj bo imenovan drug župnik, ki bo znal in hotel oznanjevati besedo božjo v obeh jezikih. Po potrebi naj se postavi tudi kaplan, kakor je bilo poprej. 2.) Učiteljsko moč morajo biti slovensko-narodno in na svojem mestu. 3.) Število gostiljen naj se primerno zniža, cno koncesijo naj se pa odda Slovenceu, da bodo Slovenci imeli kje svoje shališče. 4.) Vsi oni Kočevjarji, ki so optirali za Avstrijo ozir., ki niso pravilno prošli za sprejem med jugoslovanske državljanke, naj se takoj odpravijo čez mejo. — Slovenci iz občine Koprivnik pri Kočevju.

Mednarodni demokratični kongres. Dunaj, 28. sept. (KB). Pri večerni otvoritveni seji mednarodnega demokratičnega kongresa je poročal najprej generalni tajnik kongresa George Hoog o naših organizacijah mednarodnega demokratičnega gibanja. Nato sta govorila generalni tajnik avstriljske lige Društva narodov Müller in str. Dickenson o pacifičnem gibanju v državah. Nar. posl. Cserna je nastopil proti neravnemu pogojem, ki ogrožajo mir. Pacifiščna stremjenja bodo imela uspehe šele tedaj, če bodo odstranjeni povodi za bodočo vojno. Delitev zemlje na zmagovalce in premagane mora končno prenehati. Ker dandanes narodi zapovedujejo vladam, mora biti najvažnejša njihova naloga, da pride do veljave javno mišljenje, in to je borba, ki jo moramo zapustiti kot nasledstvo našim otrokom. Nadaljnje debate se je udeležil državni poslanec Helle (Berlin), ki je izjavil, da ureditev mnogih vprašanj med Nemčijo in Francijo obtežuje sporazum, dalje poslanec Mare Saugier (Pariz), ki je naglašal potrebo, da se ustvari atmosfera medsebojnega saupanja.

Dnevne vesti. V Ljubljani, dne 30. septembra 1922.

Anketa o oblastni razdelitvi in »Tabor«. Koncem lanskega leta, ko je postal problem razdelitve države na oblasti aktualen, je naš list otvoril anketo o vprašanju, ali naj ostane Slovenija nerazdeljena, ali se naj deli v ljubljansko in mariborsko oblast. Došle odgovore proti delitvi in za delitev Slovenije smo sproti objavljali. Pretežna večina onih, ki so se udeleževali ankete, se je izjavila proti temu, da bi se Slovenija delila. Tudi iz Stajerske se je izrekla pretežna večina proti razdelitvi. To ni bilo po volji dr. Kukovcu in njegovim somišljenikom, ki so se bali, da bi spravila sprožena anketa v nevarnost njihove načrte, zlasti ako bi jel »Slovenski Narod« priobčevati tudi argumente, ki so jih anketniki navajali proti nameravani razdelitvi slovenskih zemlja v dve oblasti. Zato so spravili stvar pred občestvo demokratske stranke, ki pa o aferi ni moglo ničesar odločiti iz enostavnega razloga, ker kot tako ni imelo ingerenc na naš list. Da ipak preprečijo nadaljevanje ankete, so se osebno obrnili na dr. Ivana Tavčarja s prošnjo, da naj on zabrani nadaljevanje ankete v »Slov. Narod«. Dr. Tavčar je tej prošnji ustregel, toda pod pogojem, da se priobči v »Slov. Narod« primerna, na stvar samo se nanašajoča izjava, ki sta jo sestavila in podpisala dr. Ivan Tavčar sam in glavni urednik Rasto Pustoslavšek. Na to izjavo je prvotno pristala tudi dr. Kukovecva struja. Tik pred priobčitvijo izjave, pa je nastopil dr. Kramer z željo, da bi na njej izostal podpis dr. Tavčarja. Zakaj? Ker je bilo iz izjave razvidno, da dr. Tavčar sam ne soglaša s kampanjo za razdelitev Slovenije v dve oblasti. Redakcija »Slov. Narod« na to zahtevo ni pristala. Nato je dr. Kramer predlagal, naj »Slov. Narod« ustavi nadaljevanje ankete brez vsake redakcijske izjave, na kar je uredništvo koncilijantno pristalo, stavilo pa je pogoj, da istčasno tako v »Narodu«, kakor v »Taboru« preneha vsaka polemika o oblastnem vprašanju. Ta pogoj je bil sprejet, kar pa »Tabor« ni motilo, da bi par dni kasneje znova ne načel istega vprašanja. »Slov. Narod« pa je ostal zvest danj besedi in se je končno odločil, da znova spregovori o oblastnem problemu, ko ga je k temu opetovano izzval dr. Kukovec v »Taboru«. Takšna je istina brez zavijanja!

H konkordatu med Vatikanom in Jugoslavijo. »Corriere della Sera« poroča iz Rima, da v vatikanskih krogih glede na potrebo konkordata z Jugoslavijo niso nasprotni uvedbi staroslovanskega jezika pri službi božji, ali Vatikan se hoče odločiti upreti beogradske zahteve, da bi imela jugoslovanska država kak vpil na imenovanje cerkvenih dostojanstvenikov, češ da je za to dovolj razlogov radi političnoverskih dogodkov v Jugoslaviji. V Vatikanu so mnenja, da hoče beogradska vlada vse posrbiti, tako na nacionalnem kakor na verskem polju. Zato hoče imeti Vatikan zagotovilo, da bodo bodoči škofje zvesti katolicizmu, za kar jamči edino to, da si papež pridrži imenovanje jugoslovanskih škofov. Ako so v Vatikanu res tako zakrknjenega mnenja, potem je pot do konkordata še jako dolga.

Povratek kraljice Marije. Po poročilih beogradskih listov se povrne kraljica Marija danes v soboto zvečer iz Pariza v Beograd.

Povratek ministrskega predsednika. Sinoči se je vrnil z orient-ekspresom ministriški predsednik Nikola Pašić iz Pariza v Beograd. Danes bo imel že važne konference z različnimi državniki in politikmi.

Dva odlična poljska gosta. V teh dneh prideta v Ljubljano dva odlična zastopnika poljske znanosti, profesorja krakovske univerze Jan Rozwadowski in Kazimierz Nitsch, prvi primerjalni filolog in drugi slavist. Oba sta urednika poljske slavistične publikacije »Rocznik slawistyczny«. Učenjaka prihajata, da se informirata o našem znanstvenem življenju ter navešata ožje stike s našimi filološkimi krogi. V Ljubljani se ustavita par dni ter odpotujeta nato v Zagreb, Beograd in Sofijo.

Neverjetnosti. Opozarjamo na oglas tvrdke J. Lavrenčič & Komp. v Strassbourgu na Francoskem. Iz tega oglasa je razvidno, da prodaja ta tvrdka francoski krompir, postavljen na Jesenice, 100 kg po 23 frankov. Ker velja danes 1 francoski frank 19 K 80 v, stane torej 100 kg francoskega krompirja, ki ga tvrdka postavi franko na Jesenice, 455 naših kron, t. j. kilogram 4 K 55 v. Pri nas prodajajo na trgu domač krom-

pir po 7 do 8 K! To dejstvo dokazuje najbolj, kako zgrešena je naša gospodarska politika. Treba bo torej z uvozom cenelih živil iz inozemstva dokazati našim producentom, kako neupravičeno visoke cene zahtevajo za domača živila in kako brezvestno odirajo domače konsumente!

V Podkrošju na Koroškem je 17. t. m. umrl prošt Janez Wieser, star 78 let. Pokojnik je bil zaveden Slovenec, ki je storil mnogo dobrega za slovensko šolstvo na Koroškem in za slovenske dijake.

Ivan Kavčnik, predsednik nadsodišča v Ljubljani je danes umrl. Bolehal je dalje časa. Vendar smo upali, da se preokrene njegova bolezen na boljše. Usoda tega ni hotela in tako prerano odhaja iz naših vrst mož, ki je posvetil vse svoje moči vzvišenemu sodnemu poklicu. Njegova marljivost je bila izredna, njegova vsestranska pravna izobrazba ga je vsposobil za najvišja mesta, katera je v bivši Avstriji dosegel kot eden izmed onih maloštevilnih slovenskih sodnikov, katerim se je pot do višjih mest dosledno na vse znane načine zapirala in skoro vedno tudi zapirala. Za uvedbo novega civilno pravnega in izvršilnega reda je rajnik Kavčnik storil vse, kar je bilo v njegovi moči in si na tem polju civilnopravnega prenovljenja priboril neoporečne in nepozabne zasluge ne samo za nas Slovence, marveč tudi v širšem tedanjem smislu. Ni čuda torej, da je v naši novi državi stopil na čelo nadsodišča v Ljubljani in da je tudi še tembolj skušal bodisi v legislaturi, bodisi v judikaturi sodelovati po svojih najboljših močeh. Njegovo vsestransko strokovno delo mora priznati vsak pravičen ocenjevalec bivših in sedanjih justičnih časov. In to priznanje naj tudi prevlada marsikatero sodbo o tem velemarljivem sodniku, ki so se pojavljale prejkoslej v gotovem, deloma mogoče tudi upravičenem smislu. Toda — stojimo ob odprtem grobu tega našega moža, ki mu moramo priznati in izreči hvalo za vse njegovo v vsakem oziru in celem obsegu nesebično delo in delovanje, čegar uspehi naj v najlepšem smislu ostanejo njegova priznanja in zahvale vredna zapuščina. Pokojni Kavčnik je bil rojen v Dragomeru pri Brezovici. Gimnazijske študije je dovršil v Ljubljani, juridične pa na Dunaju. Po končanih pravnih študijah je nekoliko časa služboval na magistratu v Ljubljani, Kranju in po drugih krajih. Končno je prišel v Ljubljano, kjer je postal višji sodni svetnik. Pred vojno je bil imenovan za dvornega svetnika pri najvišjem sodišču, katero službo je opravljal do prevrata. Po prevratu se je vrnil v Ljubljano ter prevzel vodstvo in organizacijo višjega deželnega sodišča. Pogreb bo v ponedeljek popoldne ob 4. Bodi pokojniku ohranjen časten spomin!

Mestni gasilski urad sprejme v službo mizarja samca. Informacije glede pogojev službe se dobe v gasilskem uradu vsak dan od 8.—12. ure.

Kongres abstinentov. Upravna zveza trezine mladine v Beogradu je sklenila, da se še letos skliče kongres vseh društev treznosti naše države. Kongres naj bi se zbral v Sarajevu in izposloval končno zjedinenje vseh abstinentovskih organizacij. Ta za socialno življenje važni pokret pa žalibog do danes še ni našel pravega odmeva v naši javnosti.

Popravila železniških vagonov. Železniško ministarstvo je že meseca aprila sklenilo z madžarskimi tovarnami v Budimpešti pogodbo za popravilo 2000 tovarnih, 500 osebnih vagonov, 200 lokomotiv za normalnotirne in 100 lokomotiv za ozkotirne proge. Ta pogodba je bila sedaj ratificirana.

Zapadna državna meja povzroča obžalovanja vredne posledice na narodni zavesti in morali obmejnega prebivalstva. Zato je z veseljem pozdraviti vsako obmejno prosvetno društvo. Čitalnica v Hotedražki pri Logatcu obnavlja sedaj svojo med vojno popolnoma uničeno knjižnico in prosti vse idealne rodoljube, da ji pomagajo pri njenem narodno-kulturnem delu s tem, da ji darujejo prečitane slovenske knjige, katere sprejema Upravništvo »Slov. Nar.«

Rusko dijaštvo, ki preživlja pri nas dnevno pragmatstva in čaka trenotika, ko se bo lahko vrnilo v svojo veliko, tako nesrečno domovino ter ponese seboj spomine na slovensko gostoljubnost, ljubeznivost in pripravljenost povsod pomagati, to dijaštvo stoji danes tik pred šolskim letom, a kar je še hujše, pred zimo. Ne sanjajo pa oni o zimskih suknhaj, škornjih in toplem perilu — saj marsikateri še pokrivala ne bo imel, temveč skrb za šolske potrebščine in na potrebnejšo hrano je, ki jih tare. Zima je tu in zaslužek pri raznih stavbenih podjetjih, kjer so nosili malo, opeko, deske in drug material, bo ponehal. Tudi je večina med njimi posebno tehnik, ki radi zadnjih semestrov, ne morejo sploh misliti na kak zaslužek, če hočejo dovršiti študije. Da pa dobijo »groš za silo« v začetku šolskega leta, pride v nedeljo nekaj zabave, kjer nastopijo kot pevci, plesalci, kupletisti itd. pod

vodstvom g. Putjate in to v areni društva »Jadranc« na vrhu Nar. doma. V veliki dvorani pa privedlo ples za našo mladino, ki ebeta kakor dosedaj kaže, lepo uredbebo. Ker znaša vstopnina k obema prireditvama le 10 Din. in je gori in doli preskrbljeno za dobra jedila in izvrstno kapljico, pričakujemo od sl. občinstva da se teh prireditiv v čim največjem številu udeleži.

— Razpis doč za mestno doč. hišo. V smislu sklepa občinskega sveta se javno razpisujejo stavbinska, tesarska, mizarska in vsa druga obratniška dela in dobave za zgradbo mestne delavske stanovanjske hiše za Bežigradom na stavbišču poleg vonega arzenala. Načrti, proračuni, splošni in podrobni stavbni pogoji so na ogled v mestnem stavbnem uradu, Lingarjeva ulica št. 1. Pravilno sestavljene in kolkovane ponudbe je vložiti v zapечатem ovoju pri imenovanem uradu najpozneje do 3. oktobra 1922. opoldne.

— Gledališki abonmaj se sprejemajo v gledališkem knjigovodstvu (dramsko gledališče) še v ponedeljek dne 2. oktobra s. l. popoldne od 4. do 6. v torek dne 3. s. m. popoldne in popoldne in enako v sredo 4. t. m.

— Državna borza dela. Delo iščejo: Kihčavničarji, kovači, mizarji, krojači, šivilje, krojači, peki, mlinarji, natakari, nakararji, tkalci, kočjaži, soferji, majarji, vičarji, dinarji, dinarice, tov. delavci, delavke, pis. moči, vajenci, valjenke itd. — V delo se sprejmejo: rudarji, kleparji, elektromontarji, mizarji, kosci, zidarji, tesarji, mlinarji, poslovodja za žago in skladišče, livarji, plekarji, služkinje, kuharice, vajenci, valjenke itd.

— Draginja mesa v Novem mestu. Pišejo nam iz Novega mesta: Kljub temu, da je cena živini silno padla, prodajajo naši mesarji govedino še vedno po 48 K. Pozivamo oblast., da napravi red. Okrajno glavarstvo in mestno županstvo na noge!

— O smrtini nesreči na Triglavu. Bilo mi je, kot da se mi je odvtil težak kamen od srca, ko sem čital v večeršnjem »Slovenskem Narodu« v poročilu g. duhovnega svetnika Aljaža stavek: »vselej smo storiš planinsko svojo dolžnost in še vedno gledaš realne akcije...« Toda čemu upravljevali staro, res dobro in prav človeško čutečo Vahico, ki je vendar v polni meri storila svojo človeško dolžnost pri vseh svojih 68 letih, s tem, da je avizirala še isti večer nesrečo v Aljaževem domu in s tem da je obvestila o tem tudi dva vojaka. Toda kaj je ukrenilo oskrbništvu Aljaževoga doma? Kaj sta storila vohajca? Ali so tudi slednji storili svojo dolžnost? — O tem nam članek ne pove ničesar... In ta slučaj nam da tem več misliti. — Od nedelje zvečer pa tja do pol 10. popoldne v ponedeljek, do žalostnega konca nesrečnega turista Kusyja je bilo časa najmanj 14 ur! Od Aljaževoga doma pa tja do Mojstrane je v večerju 2,30 hodaj! Da se je, kot bi bilo treba, poklicalo takoj naše vodnike iz Mojstrane, dospeli bi ti v Aljažev dom že pred dnem v ponedeljek! Toda to se žal ni storilo, kakor posnemamo iz omenjenega poročila. Poznamo Triglav in triglavska pota, vemo tudi kaj zmorejmo naši strunni vodniki, zato nikakor nismo še prepričani: da bi se — ne mogla reševalna akcija, o pravem času početa, uspešno izvesti. Ako je mogla oskrbnica ali oskrbnik Aljaževoga doma, potem, ko je bila obveščena o kličih na pomoč, mirno spati tisto celo dolgo noč, ko je pokojni Kusy trepetal v smrtnem strahu in mrazu in klical in upal zaman na človeško pomoč, potem jima povemo turist, da v nje nimamo več zaupanja. — Gospod župnik Aljaž je nam dal ljubeznivo na razpoloženo pismo, ki so mu ga pisali turisti iz Dobinja. Iz tega pisma posnemamo: Naša družba je obstojala iz štirih moč, med temi en vodnik in nadalje dve gospodini. Odsli smo dne 14. sept. po novourejeni Ravnik-Hodnikovi poti k Aleksandrovi in Vodnikovi koči. Vreme je bilo strašno. Padal je gost sneg in vsak hip smo pričakovali, da nas silovita burja pomeče. Sneg je zapadel 80 cm visoko. Od Kredarice smo jo mahnil žez ledenik proti Pragu. Bila je tako gosta megla, da nismo videli nobene markacije. Plezali smo sem ter tja, vendar nam je bila sreča mila in nismo imeli nobene nezgode. Nikdar več ne grem v takem vremenu na Triglav. Od Kredarice skozi Prag do Aljaževoga doma smo hodili celih osem ur. Tam so nam je pridružil neznan mladenič s češkim sokolskim znakom. Med pogovorom mi je pravil, da je namenjen na Triglav. Povedal mi je, tudi da je študiral na Dunaju Ker je bil za turo na Triglav premalo opremljen, sem postal pozoren nanj. Bil je brez nahrbtnika, provijanta in brez palice. Imel je tudi navadne čevlje. Opozoril sem ga, da se naj dobro opremi in založi s provijantom. Tudi sem mu svetoval naj ne hodi sam, in naj se pridruži kakšni skupini turistov, odnosno naj si vzame vodnika. Odvrnil je, da je »pot tako dobra, da se lahko vozi s kolosom na vrh Triglav«. Kot turist mi nisem hotel ničesar odvrniti in sem se mu samo smejal. Drugo jutro (v nedeljo 17. sept.) ob 8. uri je vstal. Sprahajala sva se nekaj časa zunaj in sem mu ob tej priliki natanko razkazoval markacije potov. Svetoval sem še enkrat odločno, da naj opusti drzno misel in se naj pridruži nam, odasne naj gre po naši sledi skozi Prag, kjer ne more zgrešiti poti do Kredarice. Opozoril sem ga na nevarnost prepado, ledenikov in sametov. Smejale se mi je in odšel brez palice in nahrbtnika. Izrazil sem proti družbi boljozen: »Verjemite mi, ta fant se ne bo vrnil s Triglava.« Pot je moral zgrešiti po mojem mnenju pri razpotju proti Kotu.

— Tihotapstvo v Bakru. Iz Bakra poročajo, da se je posrečilo bakrski obmejni policijski skupno s carinsko komisijo zapleniti 16 tisoč kg grškega olja, ki sta za vthotapnja iz Grške Parle in njegova žena Vesela. Olje je bilo pripeljano najprej v Bakar, nato na Reko, z Reke pa zopet nazaj v Bakar. Izgleda, da Parle in njegova žena v tem slučaju nimata čiste vesti niti pred grško vlado. Sploh je gola stvar nekazni-

jasna, kajti olje je bilo pripeljano z Reke na lastni ladji Parle in se je javno istovarjalo v skladišče, ladja pa je imela od carinskega uradnika podpisani manifest. Menda gre tu za postranske zasluge.

— Starinski svon. Sarajevski listi prinašajo vest, da so našli v Novem Pazaru v vasi Dinkovci okrog 900 let star svon, ki ga je poklonil sv. Stjepan, ogrski kralj, nekemu samostanu na Ogrskem. Zanimivo bo, kako je ta svon prišel iz madžarskega samostana v sadžško džamijo.

— Tatvina. 22. t. m. sta dopotovala v Beograd A. Jovanović iz Beograda in A. Popović, sin polkovnika iz Valjeva, ter izjavila, da sta bila med vožnjo iz Belgije preko Ljubljane v Beograd na postaji Novo mesto okrog 2. ponoči okradena. Ukradeno je bilo njima: 2 košari francoskih knjig, ki sta jih peljala ministrstvu za notranje zadeve, zimska sukinja, ružave hlače, več perila in drugih stvari v skupni vrednosti do 2000 D. Varnostni organi naj sledijo za zločinc.

— Kandiđatna smrti. Kuharica Radoslava Debelak pri kleparju Jakobu Filgelnu na Tržaški cesti se je naveličala življenja. Vzela je steklenico likola in napravila več požirkov iz nje. Prepeljala jo je nezavestno v bolnico, kjer so ji izprali želodec ter ji rešili življenje.

— Naprijeto slovo je napravil neki čevljarški pomočnik svojemu mostru Antonu Rogoču. Za »pomina« mu je naindre odnesel za okrog 30.000 K usnja in donarja. Policija je uzmoviča že zasačila.

— Pobegli kaznjenci. Iz zaporov zagrebškega sodišča je pobegnil na pet let težke ječe obsoljeni kaznjenc Josip Jazbec.

— Tatvina. Frančiški Vrtačnik na Viču je bilo ukradeno več perila, vrednega 1600 kron.

— Kobla, vredna 25.000 K, je ušla posestniku Antonu Rozmanu s Morjula na Osovojski cesti z vozom vred.

— Kam pa v nedeljo? V nedeljo 1. oktobra na vinski trgatve v filharmonično dvorano, kjer se bo točila izborna kapljica znanega vinskega trgovca Bona in kjer si bo vsak lahko narabotal poljubno količino najboljšega grozdja. Za zabavo bo skrbel pevski zbor in izvrstni salonski orkester. Plesalčini pa se bodo lahko navrteli do osamoglosti. Lepe gospodične naj pa pridejo po darilo, ki ga bo župan podaril ta napelji.

— Koncert v Zvezdi. Promenadni koncert godbe Zvezd jugoslovenskih železničarjev v Zvezdi se bo vršil v nedeljo 1. oktobra ob 11. uri dop.

— Cizanska godba koncertira v nedeljo, 1. oktobra v vrtnem salonu gostilne »Draščke«, Bohoričeva ulica 9. Začetek ob 19. Vstop prost.

— Preselila se je staroznana, vsled solidnosti in realnosti splošno poznana tvrdka Gričar & Mejač, trgovina z izgotovljenimi oblekami za moške, dame in otroke, iz Prešernove ulice v Selenburgovo ulico št. 3, na vogalu Knafličeve ulice.

— Radul d Francosko žganje »Elevatore« preiskušeno sredstvo proti protinu, trganju, živčnim boleznim in prehlajenju. Dobit se povsod.

Turistika in šport.

— Klub kolesarjev in motociklistov »Mitrja« v Ljubljani priredi kot zaključne ob priliki športnega tedna sledeče motociklistične in kolesarske dirke: V nedeljo, dne 1. oktobra ob 10. popoldne: Motociklistično in kolesarsko prvenstvo na 1 km. Proga: Dunajska cesta od 2-4 km in sicer motociklistična z letičnim startom. Popoldne ob 15. Motociklistično in kolesarsko prvenstvo »Ljubljana« na progi: Karloški most — Ljubljanski grad km 0,960. Prijavnina za motocikliste Din. 20.—, za kolesarje Din 2.— se sprejemajo v klubovi kavarni »Prešeren«. V slučaju skrajno neugodnega vremena se prenese na poznejši čas. V soboto, 30. t. m. ob 8. svečer sestane vsi motociklistov in kolesarjev v mali sobi restavracije »Sion«. Radi važnosti je potrebna sigurna udeležba.

— Carpentiers zopet porazen. Slavni svetovni bokser Carpentiers, »notre Georges«, kakor ga Francozi s ponosom imenuje je bil sradno nedeljo v Parizu potolčen od črne Battling Siki. Carpentiers je znal izza svojega boksa-matca proti Dempseyju, pri katerem tudi pogorel. Nad 60.000 ljudi je prisostvovalo senzacionalnemu boju. V prvih treh krogih je bil bolj neodločen. V četrtem krogu pa je začel Carpentiers na grozo vseh 60.000h omahovati. Iz nosa mu je tekla kri in njegovo levo oko je bilo oteklo. V petem krogu je postal tudi Siki energičen in Francoz je padel. Ker pa je padel tudi deloma radi spotikajna mu je črnc pomnil roko. Toda Carpentiers je savnral pomoč in se vrzel ves divji na Siki. To pa je postalo zanj neodepolno. Siki ga je udaril s tako silo, da je obležal. Publika, ki se je pred nekaj minutami tresla za »ljubljenca Jurška« je laburnila sedaj v entuziastično plaskanje in na ramah so odnesli Siki. Casopisje ne piše pomfvalno o Carpentierju. Jznak dneva je Siki. Kakor znano je bil Carpentiers zadnje čase kino-igravec. All bo še nadalje igral je vprašanje? Njegovo poslanstvo je grozno. Francoski nacionalni šut je prestrel težak udarec, vendar gre javnost smehljaje preko njega.

Glasbeni vestnik.

— Na plakatih koncerta g. Pap-Stokert, ki se vrši dne 2. oktobra je pomotoma stavljena na spored Vilharjeva »Nesakon-ska mat«. Skladbo je na novo izdelal in priredil profesor Michl, kakor tudi »Da Te ljubim«. Omenjene skladbe prof. Michla so bodejo pri tem koncertu prvič izvajale. Pri koncertu sodeluje tudi operna pevka g. Ribličeva.

— Pevski društvo »Ljubljanski Zvon«. Vaja moškega zbora v ponedeljek svečer dne 2. oktobra od 8 do 9.

Telefonska in brzojavna poročila.

KREDITI NARODNE BANKE VLADI. — Beograd, 30. sept. (Izv.) Narodna banka je na podlagi poročil ministrstva financ dovolila kredit za prehrano pasivnih krajev.

GRŠKA — REPUBLIKA? — Beograd, 30. sept. (Izv.) Po poročilih iz Aten je proglašena republika.

— Beograd, 30. sept. Bivši ministrski predsednik Gunaris je bil aretiran v Atenah.

— Beograd, 30. sept. (Izv.) Po poročilih iz Aten je bil na grški narod izdan od revolucionarnega komiteja poseben manifest, v katerem se zagotavlja, da se hoče Grčija popolnoma nasloniti na Francijo. Tekom včerajšnjega dneva so bile v Atenah velike manifestacije naroda, ki je zahteval, da se takoj povrne Venizelos v domovino. Začanso so vlado prevzeli polkovnik Gonatas in pa general Plastrias.

— Pariz, 29. sept. (Izv.) Po poročilih iz Aten je v Grški proglašena republika.

— Atene, 29. septembra. (Izv.) Stevilne množice so danes manifestirale za svobodo Grške. Sprevod manifestantov je dospel pred francoski konzulat, kjer je posebna deputacija revolucionarcev zaprosila francoskega poslanika, da vzame na znanje simpatije Grške napram Franciji. Venizelos je bil brzojavno pozvan, da se povrne v domovino, da sestavi novi kabinet. Venizelos naj bi tudi zastopal Grčijo na bodoči konferenci kreditne orientske vprašanja. Kralj Konstantin namerava čimprej zapustiti Atene. V Atenah splošno vlada red in mir. Grška revolucija je bila izvršena brez vsakega krvoprelitja.

— Beograd, 30. septembra. (Izv.) Vsi listi poročajo, da je Grška proglašena za republiko. Dalje poročajo listi, da Venizelos v nakrajšem času dospe v Atene. Venizelos ima nalogo, da ohrani Grški Trakilo in da začne voditi pogajanja z zavezniki.

ZAČASNA VLADA NA GRŠKEM.

— Atene, 29. sept. (Izv.) Ustanovljena je začasna vlada. Vojaška komisija je prevzela vladne posle. Tej komisiji načelujeta polkovnika Plastrias in Gonatas. Ta komisija je prevzela vso odgovornost javnih oblasti in je stopila v stike z verezelisti. Glede sestave novega kabineta narodne obrambe še ni prišlo do sporazuma. Glede odpotovanja bivšega kralja Konstantina se ne ve še ničesar definitivnega. Kralj Konstantin doslej še ni bil proglašen za vjetnika. Bivši ministri Gunaris, Stratos, Protopapadakis, Gudas in Theodorakis so bili aretirani. Javno mnenje zahteva, da se vsi ti ministri obtožijo, ker so odgovorni za dogodke v Mali Aziji.

— Beograd, 30. septembra. (Izv.) Po poročilih iz Aten je v resnici revolucija na Grškem potekla brez krvoprelitja in se je tako tudi končala. V Atenah vlada popoln mir in red. Gledališča so napolnjena. Izpuščeni so bili vsi politični kaznjenci, med drugimi tudi vsi republikanci. Kakor smo že včeraj javili, so bile velike manifestacije za svobodo Grško. Manifestanti so priredili ovacije francoskemu poslaništvu.

— Atene, 29. septembra. (Izv.) Revolucionarni glavni odbor je pozval brzojavno Venizelosa, da brani narodne pravice pri zaveznikih in da zastopa Grško na mirovni konferenci.

— Atene, 29. septembra. (Izv.) Revolucionarci bodo pozvali bivšega kralja Konstantina, da zapusti s svojo soprogo in rodbino Grško.

— London, 28. sept. (KB.) Reuter poroča iz Aten, da je vest o vjetništvu četrtega sina kralja Konstantina, princa Pavia, na krovu neke ladje, neresnična.

VENIZELOS NA POTU V DOMOVINO.

— Pariz, 29. sept. (Havas) Venizelos dospe jutri v Pariz iz Normandije, kjer je bil na letovišču. Iz Pariza odpoteje baje naravnost v Atene.

VPRAŠANJE MEJ V PREKMURJU.

— Zonova, 29. septembra. (Izv.) Svet društva narodov je zaslišal našega delegata poslanika dr. Miljutina Jovanoviča in madžarskega delegata grofa Banffyja glede mej v Prekmurju. Naš delegat je zastopal stališče, da se mora v celoti izvesti trianonska mirovna pogodba. Z ozirom na to bo svet Društva narodov odklonil posredovanje in stvar jaročil veleposlaniški konferenci.

GIOLITTI PREVZAME VLADO.

— Rim, 30. septembra. (Izv.) V parlamentnih krogih računajo po odstopu sedanje vlade s tem, da prevzame Giolitti sestavo nove vlade. Giolitti bi imel mandat, da ustvari koalicijsko vlado, kateri bi pripadali centrum in desni socialisti. Giolittijeve vlade program bi bil vzpostavitev notranjega reda in mira.

INTERVENCIJA DR. NANSENA V ORIENTSKEM VPRAŠANJU.

— Zonova, 30. sept. (Izv.) Višji komisar dr. Nansen namerava odpotovati v Carigrad, kjer bo vodil akcijo v korist maloazijskim beguncem.

IZPRAZNITEV ČANAKA.

— Pariz, 30. sept. (Izv.) Po poročilih iz Carigrada nameravajo Angleži izprazniti Čanak. Francija in Italija odklanjate vsako odgovornost za nadijno dogodke v Mali Aziji.

KEMALOVE ČETE NE BODO DALJE PRODIRALE.

— London, 29. sept. (Izv.) Kakor javlja Reuterjev urad, je izjavil Kemal paša na vprašanje generala Harringtona, da ne bodo kemalistične čete dalje prodirale in da da povečje za unikanje iz nevtalne cone.

ZNIŽANJE CEN SLADKORJU.

— Praga, 30. sept. (Izv.) Sladkorni sindikat javlja sklep, da je znižal ceno sladkorja od 560 na 450 čK. To velja za stare zaloge sladkorja.

ANGLESKA VOJSKA V CARIGRADU.

— Berlin, 30. septembra. (Izv.) Po poročilih iz Carigrada je tja dospelo 10 edinic angleške artiljerije.

POLOŽAJ NA MALOAZIJSKEM BOJIŠČU.

— London, 30. septembra. (Izv.) Po poročilih iz Carigrada je položaj na maloazijskem bojišču, oziroma v nevtalni coni neizpremenjen. Kemalove čete ne izvršujejo nikake ofenzive. Po sodbi Angležev ina Kemal paša na raspolago 11 divizij.

— London, 30. septembra. (Izv.) Ministrski svet se je v zadnjih štirih sedaj posvetoval edino o položaju pred Carigradom. Splošno prevladuje prepričanje, da se Čanak ne more držati.

SOVJETSKA VLADA IN ANGLIJA.

— London, 29. sept. (Izv.) Kakor javlja Reuterjev urad, je verjetno, da bo britanska vlada pripravljena odgovoriti na noto sovjetske ruske vlade glede sklicanja orientske mirovne konference. O tem, da se pozove Rusija na konferenco, s e angleška vlada prihodnje dni posvetuje s Francijo.

FRANCOSKO POSREDOVANJE PRI KEMALU.

— Pariz, 29. sept. (Wolff.) Neka agantura prinaša vest, da je prišel Franklin Bouillon 27. t. m. svečer v Smirno in je že pregovarjal z Mustafa Kemal pašo.

RESEN POLOŽAJ V ORIENTU.

— London, 29. sept. (Wolff.) Vsi jutranji listi pišejo o nevarnosti na bližnjem Vzhodu. »Times« pišejo: Štiri ali pet ministrskih konferenc, ki so bile sklicane ob udeležitvi vojaških posvetovalcev tekom zadnjih 48 ur, so najboljši dokaz, da je položaj na bližnjem Vzhodu res težak. Vse kaže na to, da je položaj, v katerem se nahaja vlada, bolj resen kot si to misli široka javnost.

DOLOČITEV ZAČASNE NEVTRALNE CONE.

— London, 29. sept. (KB.) Reuterjev urad poroča iz Carigrada, da je poslal Kemal paša generalu Pellèju isti predlog kot Harringtonu, namreč da se skliče med turškimi in angleškimi poveljstvom konferenca v svrhu doletovite provizorično nevtralno zono. Na obali Dardanel je opaziti živahna gibanje turških čet. Kemalisti se drže stroge korektnosti, puške nosilo obrnjene in dvigalo pred angleškimi četami roke. Vendar pa se je bati spopadov med Angleži in Turki.

ANGLIJA SE PRIPRAVLJA PROTI KEMALU.

— London, 29. sept. (Reuter) Ministrski svet je imel včeraj tri seje, na katerih je razpravljalo o orientskem vprašanju. V vojaško bolnišnico v Nelly je vpkloženih mnogo nemljenk. Dve bateriji gorskega topništva sta odposlani na bližnji Vzhod. Tekom tega tedna mora vlada pripraviti več tisoč tovornih vozov.

POLOŽAJ V ORIENTU.

— London, 29. sept. (Reuter.) Kabinet je danes popoldne pretresal položaj v Orientu, ki je zelo resen. Zbiranje kemalističnih čet pri Ismidu se nadaljuje. Načrt o pripustitvi kemalistov v Tracijo se ne sme smatrati za reanca, kajti nasprotuje političnemu stališču angleške vlade.

SPOR MED ČEŠKOSLOVAŠKO IN POLJSKO.

— Praga, 29. sept. (ČTU.) Po naročilu komitije se ustanovitev meje glede Javorice je podvzel ministrski predsednik dr. Beneš v Parizu energično korake. Poslanik Oudský je namudoma odpotoval v Pariz.

PENANČNI KREDIT AVSTRILI.

— Pariz, 29. sept. (KB.) Listi z začudljivo poezdravljivo vest, da se je posrečilo Društvu narodov izdati načrt sanacije, ki obeta uspeh v finančni vzpostavitvi Avstrije in ojačuje mirne odnose v Srednji Evropi. »Eclair« pravi, da ta rezultat dela čast Društvu narodov. »Cablogramme« izvalja, da je potrpežljivost marljivega avstrijskega naroda lepo znamenje bodočnosti zemlje, ki bo imela priliko zbrati v sebi vse svoje moči. V najtežjih okoliščinah, pravi list, je dokazal kancler dr. Seipel nenavadno izurjenost in veliko silo volje. Zdaj gre za to, da avstrijski narod složno podpira kanclerja kakor tudi akcijo Društva narodov in tako olajša sanacijo. Inozemski denar še ne zahtuje za rešitev države, saj je potrebno predvsem

poštrvevalno naporno delo celokupnega naroda. — »Echo Nationale« piše, da je po komitaju petorice v Društvu narodov izdati načrt sanacije najverjetnejši pokušus zadnjih mesecev vzpostaviti mir in varnost na svetu. Društvu narodov pripada čast tega uspeha in čeloti je, da dobi tudi močnejš sporniki tudi restlev družaj vprašani, ki egrosajo med Evrope.

Borzna poročila.

— Curik, 29. sept. (Direktno.) Zagreb 1.80, Dunaj 0.0075, Budimpešta 0.21, Berlin 0.88, Praga 16.58, Milan 22.40, Pariz 40.675, London 23.489, Newyork 5.3725.

— Praga, 29. sept. Zagreb 40.87, Berlin 2.085, London 141.75, Newyork 81.855, ČSK rih 600.—

— Milan, 29. septembra. Zagreb 8.10, Berlin 1.40, Praga 78.75, Pariz 179.50, Lond. 103.60, Newyork 23.40, Curik 489.—

— Berlin, 29. septembra. Beograd 2287.80, Praga 5235.—, Milan 7000.—, Pariz 12.575.—, London 7425.—, Newyork 1667.80, Curik 30.900.—

— Dunaj, 29. septembra. Devise: Zagreb 249.75, 250.25, Beograd 999.—, 1001.—, Praga 2287.—, 2293.—, Curik 12.935.—, 13.915.—, Valute: dinarji 988.—, 992.—, češke krome 2275.—, 2266.—, švicarski franki 13.790.—, 13.850.—

Zagrebska borza danes ni poslovala.

Državne vesti.

— Zveza ruskih študentov Lublinske univerze priredi v nedeljo 1. oktobra dve zabavi in sicer 1.) v veliki dvorani Nar. doma ples (1 ples v letojnih sezonah). 2.) V areni, na vrhu Nar. doma pa ruski zabavni večer z dobro znano Putilatovo »Deveto deželo« pri pogrnežnih izraž. Vstopnina R. obema prireditvama 10 Din. Vstopnica prodaja rusko dijaštvo, kar jih bo še ostalo 80 bodo dobile v nedeljo od 7. naprej pri bližnjah. — Na svidenju v nedeljo!

— JAD. »Triglava«, podružnica v Ljubljani, opozarja tovaršice »Triglavec« z ozirom na pričetek predavanja v zimskem semestru na ljubljanski univerzi na sledečo: Menza se otvori šele okoli 20. oktobra v Akademskem kolektivu, zato nikar ne prihajate, če nimate važnih razlogov, še prej za stalno v Ljubljano, temveč pridite le k inškrbciji in se potem vrnite do otvoritve menze nazaj domov. Univerzitetna uprava še do danes nima nikakršnih navodil iz Beograda radi državnih študentov, vendar je pričakovati, da jih do inškrbcije dobi, zato prinesite k inškrbciji s seboj vse listine, ki bodo eventualno potrebne kot priloge k prošnji za državna študentska študentska in izplina spričevala, zdravniško spričevalo, za tovaršice, katerih bratje in sestice se obiskujejo kako šolo, bo potrebnó potrdilo šolske oblasti o njih obisku, nadalje rezerva, da bo prošle dvakrat tako dolgo služil v državni službi kot uživa študentsko (pri mladotetnih možjoh ta rezerva podpisati starši), event. še krstni in domovinski list. Ker je pričakovati, da se bo reševanje prošni in izplatinje študentski precej časa zavleklo, priškrbite si za najmanj dva meseca kje druge gmotnih sredstev, posebno z ozirom na dejstvo, da je PDJA, ki ne dobi več državne subvencije, že 25. septembra t. l. zatvorilo menzo in bo moral letos vsak tovaršič plačati celo hrano v menzi, ki bo stala okrog 38 K dnevno. Prošnje za sprejem v akadem. kolektivi bodo okoli 10. oktobra.

— Zveza uradnih vdov in sirot Red. m. mesečna seja Zvezd uradnih vdov in sirot se vrši v sredo 4. t. m. ob 15. pop. v navadnih prostorih, Florjanska ulica 15. Pozivamo tem potom vse učiteljske in uradniške vdove ter sirote v Ljubljani bivajoče, katero uživajo milostno pokojništvo, da se zglase ob 15. uri popoldan na zgoraj omenjenem mestu. Poriva se tem potom tudi vse članice, da se v občinem številu udeleže sela, posebno tiste, ki imajo poravnani zaostale prispevke. — Odbor.

— Československá Obec v Ljubljani počada v soboto 30. t. m. ve velike dvorane Narodni domu »posvćenjskou zabavo« (žegnanje). Začetek o 20. hodine. Vstupno dobrovolne. Hudba. — Taneč. — Atrake. Narodni kroje vltány. Zabavni odbor Čs. O

Glavni urednik: RASTO PUSTOSLEMČEK. Odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Maihen pes

priloge pisme se lani. Posudbe pod »Pes« 500a naš škofjo loko restanta 8296

Dr. Ing. Miroslav Rusil

oblastveno povečanje stavbni inženir in mestni stavbenik

Četnik, Gradsko št. 11.

Stavbno podjetje v Ljubljani, ki se ukvarja s projektiranjem, izvajanjem in vzdrževanjem vseh vrst stavb in inženirskih del.

Maihen pes

priloge pisme se lani. Posudbe pod »Pes« 500a naš škofjo loko restanta 8296

Dr. Ing. Miroslav Rusil

oblastveno povečanje stavbni inženir in mestni stavbenik

Četnik, Gradsko št. 11.

Stavbno podjetje v Ljubljani, ki se ukvarja s projektiranjem, izvajanjem in vzdrževanjem vseh vrst stavb in inženirskih del.

Odda se postelja in hrana.
Naslov pove uprava Slov. Nar. 8216

Za kakoj se išče
Perfektan stenograf ali stenografski pisar slovensko in nemščino. Ponudbe pod „Stenograf 8215“ na upravo Slov. Naroda. 8215

Prodaja več vagonov suhega, lepega, sladkega, prelanega

:: sena ::
franko vagon Ljubljana K 10-20 za 1 kg. Vzorec se pošlje. A. ROM, Celje, Gregorčičeva ulica 3.

Absolvent
Dva trgovska šola išče službe v kakem denarnem zavodu ali industrijskem podjetju. Več popoldna sloven. in nem. ter deloma laščine ter srbshrv. Ponudbe pod „Zavod 8205“ na upravo Slov. Naroda. 8205

Sodi
stari in novi, so naprodaj. Ogledajo se pri Fran Repič, Ljubljana. Trnovo. 8220

V najem se da takoj
na glavni cesti v Mariboru ležeče, 15 minut od glavnega trga oddaljeno po sestvo, obatoče iz 5 oravov njev, oravov travnika z gospodarskim poslopjem eventualno tudi gostilno. Pojasni daje Milha Visočnik, Tezno 22 pri Mariboru. 8219

Kupim
Stednik v dobrem stanju, že rabljen. Naslov v upr. Slov. Naroda. 8203

Srna
popolnoma udomačena se takoj proda. Vprašajte v Rožni dolini št. 96. 8204

Išče se soba
po možnosti v sredini mesta, lepo opremljena, z električno razsvetljavo in posebnim vvhodom za samskega gospod. konzularnega uradnika. Ponudbe pod „Inozemec 8209“ na upravo Slov. Naroda. 8209

Družabnik
s K 200.000 se išče v svrhu povečanja se vpejanega podjetja. Ponudbe pod „Industrija 8207“ na upr. Slov. Naroda.

Lepa stavbna parcela
pod Tivolijem se ugodno proda. Vprašati pri lastniku Iv. Prelihu, Vrhnovecva ulica 9/1. 8208

Kupim
urarsko strojno in stroj „Zapfenpoliermaschine“. Ponudbe pod „Urar 8211“ na upravo Slov. Naroda.

Iščem
za prčno deklo, ki ima veselje do trgovine, primerno boljše trgovino mešane stroke, kjer bi se mogla učiti; samo v Sloveniji. Ponudbe pod „St. 150“ pošilno ležeče Središče ob Dravi. 8227

Zenitna ponudba.
Dobro situiran inteligenčen mladenič želi v svrhu ev. ženitve znanja z gospodično veselega značaja. Ponudbe, če mogoče s sliko pod „Mladost 8210“ na upravo Slov. Naroda. 8210

Vinska preša
ceno na prodaj. — A. Božkin, Dolenjska cesta št. 48. 8192

Lesni manipulant
želi premestiti mesto h kakemu večjemu podjetju. Ponudbe pod „Zanesljiv“ na anonšno družbo Aloma Company, Ljubljana. 8193

Išče se
poštena in pametna prodajalka, sposobna slovenskine in nemščine za spetskijsko trgovino. Nastop od 1. novembra, plača po dogovoru. Ponudbe pod „Stalna služba“ pošilno ležeče Ljubljana. 8194

Proda se
molzna krava in dve telci po eno leto stari za rejo, radi pomanjkanja krme. Poizve se v gostilni na Zgoranjem Rožniku pri Ljubljani. 8223

Soba na razpolago
za kako pisarno ozir. podjetje, pri katerem se udeležujem kot nadzorovalna moč s nekaj kapitalom. Ponudbe pod „Solidno 3000-8197“ na upravo Slov. Naroda. 8197

Sprejme
se šivilja na dom za mala nova dela in stara popravila obleke in perila. Plača po dogovoru. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 8195

Železninar
izurjena, spretna mlajša moč, ki bi imel tudi veselje za potovanje, se išče za takojšen nastop v Ljubljani. Reflektanti s dobrih referencami naj stavijo ponudbe s zahtevno plačo pod „Merkur 8214“ na upravo Slov. Naroda. 8214

Družina se sprejme
na kmečko posestvo, ki bi obdelala nekaj za gospodarja proti prostemu stanovanju, kurivu in nekaj njev po dogovoru. — Živina, orodje pri hiši. Ponudbe pod „Kmečko posestvo 8202“ na upravo Slov. Naroda. 8202

Išče se
uradnik za pomožna dela od 2 do 6 ure popoldan. Ponudbe na poštni predal št. 136, Ljubljana.

Kolarskega pomočnika
(kasemaherja) za fjakarske kočije in avtomobilske karoserije potrebujem. — Mesto stalno, plača dobra. **Vlastim Petróvič**, Beograd, Ratarska 21. Začasno preko biroja „Reklama“, Beograd.

Zamenjam stanovanje
lepo in mirno, čisto, solnce dopolne in popoldne, v L nadst. 3 sobe in pritikline, elektr. razsvetljava, blizu kavarnice Evrope, za enako ali večje, če mogoče s kopalnico. Vzrok in pogoj: možnost solnčenja preko opoldanskih ur. Dam rad denarno odškodnino. Ponudbe pod „Odškodnina 8206“ na upravo Slov. Naroda. 8206

Prodajam
voz napraviljivec in brek na oljnatih cestah, diro na peresih, nepremičljivo vozno plahto, konjsko opremo za dva konja, vse prvovrstno delo. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 8173

Meblovana soba
v sredini mesta, s posebnim vvhodom se zamenja s prazno. Ponudbe pod „Državna nastavljenka 8158“ na upr. Slov. Naroda. 8158

Dve hiši
naprodaj po ugodni ceni v Ljubljani, Trnovsko predmestje. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 8200

Spalnica
dobro ohranjena, nov damski zmski plašč, čevlji in dobro ohranjena ženska obleka se proda Bleiweisova cesta 1, podprilježje (klet). 8201

Pianino
malo rabljen, se radi selitve po ugodni ceni proda. Poizve se v Skofji ulici 1 priti, Senk, od 14.—16. 8190

Instruirati
želi izobražena gospodična, uradnica, učence ali učenke osnovnih šol v popoldanskih urah in jih nadzorovati. Zna tudi tuje jezike. Ponudbe sprejme najraje proti dobri domači krani. Naslovi pod „Potrežljivost in ve-nost 8029“ na upravo Slov. Naroda. 8029

200.000 K
dobi kot obresti, kdor posodi takoj industrijskemu podjetju do 1. aprila 1923 kron 800.000. Dobre garancije. Ponudbe pod „Nujno 8222“ na upravo Slovensk. Naroda. 8222

Posestvo
obstoječe iz hiše s trgovskim lokalom, hleva, kozloca, svinjakov, sadnega vrta, njev in pašnika, se 1. oktobra v Markovcu, pošta Stari trg pri Rakeku, ob 2. popoldan na javni dražbi proda. Na zelo prometnem kraju. 8218

Zahvala.
Za tako mnogoštevilno spremstvo k zadnjemu počitku našega ljubega rajnika in za krasne vence in cvetke se vsem prijateljem in znancem najtopleje zahvaljuje rodbina

Bauer.
Ormož, 26. septembra 1922.

Lokal ali prazno sobo
iščem za pisarno. Ponudbe pod „Dobro plačnik 8184“ na upr. Sl. Nar. 8184

Velika kopalna banja
v dobrem stanju se kupi. Ponudbe pod „Banja 8201“ na upr. o Sl. Nar. 8201

Jšče se posojilo
proti osiguranju na nepremičninah. Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod „Posojil“ 8189“.

Sprejemem takoj
ubogo pridno mlado deklico, katera ima veselje za natakartico in domačo dela. Naslov pove upr. Slov. Nar. 8186

Mlin
skoraj nov, za moko in drobljenje žita (domači mlin se proda F. Kovač, Zgoša p. Begunje. 8180

Parne cevi
premer 80 mm (Schlangenrohre) ca 21 se prodajo. F. Kovač, Zgoša p. Begunje. 8179

Sprejemem
s 1. oktobrom bolj priprtega gospoda na hrano in stanovanje. Sprejemem tudi 20 akademikov na dobro domačo ceno hrano. Naslov v upr. Sl. Nar. 8187

Gospodična
uradnica, išče meblvano sobo v sredini mesta. Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod „M. V. 8183“.

Trgovci, naročite takoj! zrezke „Napoleon“
ki nudijo trajno najboljši zaslužek. — 1 karton 120 kosov Din. 22-50, 10 kartonov franko. **Brandt**, Ljubljana 7.

Majhna družina
išče meblvano sobo z dvema posteljama in souporabo kuhinje. Ponudbe na upr. Slov. Naroda pod „J. S. 8177“.

Preprosto stanovanje
če mogoče s posebnim vvhodom, išče dijak. Eventualno bi dal instrukcije za nižje razrede relike ali meštanske šole. Ponudbe pod „Maturant 8176“ na upravo Slov. Naroda.

Potrebujem 25.000 dinarjev
za otvoritev trgovine. Za posojilo se jamči ali izda menica. Posojeni denar bi vrnil v roku treh let proti dogovorjenim obrestim. Ponudbe pod „Trgovina 8183“ na upravo Slov. Naroda.

Prazne sode
dobro ohranjene, od žganja in vina, od 100 litrov naprej, prodam po uodni ceni. Ivan Perdan, trgovec, Ljubljana.

Gospodična
državna uradnica, večča vseh pisarniški del, išče dela za popoldanske ure. E vzame delo tudi na dom. Dopisi s podatki pod „Drž. uradnica 8181“ na upr. Slov. N roda. 8181

Zenitna ponudba!
Gospod s akademsko izobrazbo, zaskurano eksistenco, z lastnim stanovanjem in posestvom, se želi tem potom seznaniti v svrhu ženitve z gospodično 18 do 26 let starosti in primernim premoženjem. Resne ponudbe pod „Tajnost 8196“ na upravo Slov. Nar. 8196

Kupim jamski les
mrekov ali borov, obeljen, na tankem oncu od 8 cm naprej, srednja debelina (medja) najmanj 14 cm franko vagon po zelo visoki ceni vsako množino. Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod šifro „Najvišje cene 8198“.

Kupi se
dynamo 110 Volt za 3 HP, Disolev motor 10-5 HP, ak. baterija s 60 elementi, lokomobila 35-50 HP. Ponudbe z navedbo fabrikata, dobavnega roka in najnižje cene pod šifro „Kid“ na Aloma Company d. z o. z. Ljubljana. 8187

Zenitna ponudba.
Veletrgovec in industrijalec, samec, prikuplive zunanosti, z velikim lepim posestvom, želi zaradi družinskih razmer znanja s prikupljivo, dobroščino in zobraženo gospod čno z večjim imetjem, v starosti od 20 do 30 let v svrhu čimprejšnje ženitve. Ponudbe če mogoče s sliko, pod „Veletrgovca na industrija 8174“ na upravo Sl. Nar d. Tajnost je zagotovljena. 8174

Kupijo se
dobro ohranjeni pletilni stroji. — Ponudbe pod „Pletilni stroj 8155“ na upr. Slov. Naroda. 8155

Iščem službe
samostojne gospodnje k manjši družini ali k samostojnemu gospodu. Ponudbe pod „Samostojnost 8149“ na upravo Slov. Naroda. 8149

Sprejme se
takoj izurjena modistinja za prvovrstno ročno delo v salonu Mimi Sark, Prešernova ul. 14. 8170

Barvo
za barvanje obleke, črno in modro, 100 zavrtkov K 140, razpošilja dokler traja zaloga, **Karol Leibner**, Celje. 8141

Kupim
stavbno parcelo na prometnem kraju, pripravno za trgovino v mestu ali na deželi, najraje na Stajerskem. Ponudbe pod „Parcela 8135“ na upr. Slov. Naroda. 8135

Opremljeno sobo
išče mirna stranka v bližini pošte v orilježju ali 1. nadstropju z 2 posteljama od 1. novembra dalje proti dobri najemini. Ponudbe pod „Mesečna soba 8168“ na upravo Slov. Naroda.

Stanovanje:
1 velika soba, kuhinja (2 sobi pozneje), lep vrt, v vili v Sp. Šiški, zamenjam in še nagrado 3000 K dam za stanovanje z dvema ali več sobami v mestu. Ponudbe pod „Stan 8146“ na upravo Sl. Naroda. 8146

Dam takoj 240.000 kron
posojila za več let proti dobrim obrestim na nove stavbe v Ljubljani proti prvi intubulaciji. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 8188

Službo
išče absolvent trgovske visoke šole pri industrijskem, trgovskem podjetju ali pri denarnem zavodu. Ponudbe pod „Trgovec 8147“ na upravo Slov. Naroda.

Proda se lepa hiša
brez pohištva ali s pohištvom v krasnem trgu Samobor, obstoječa iz 4 sob, kuhinje, 2 kleti, zraven lep krasen vrt. Hiša je v prometni ulici na trgu in prikladna za trgovino ali gostilno. Kupce se lahko takoj vseh. Cena umerjena. Ponudbe na **Juro Jamšek**, Samobor kraj Zagreba, Samostan. ulica.

Dimnikarska koncesija
se je podelila podpisanimu s stajališčem v Zgornji Šiški št. 86 za Zgornjo Šiško, St. Vid, Medvođe in Smartno. **Ivan Vohino**, dimnikarski mojster zašarno Miklošičeva cesta 18.

Potujem
v Varšavo in na Dunaj 4. oktobra na 2 tedna in sprejemam trgovska in vsakovrstna druga naročila. Ponudbe pod „Naročila 8134“ na upravo Slovenskega Naroda. 8134

Mesečna soba
s posebnim vvhodom na periferiji mesta s loče. Pismene ponudbe pod „Soba 8150“ na upravo Slovenskega Naroda. 8150

Skladišče
pripravno za deželne pridelke, se išče. Ponudbe pod „Skladišče 8039“ na upr. Slov. Naroda.

Spretnega manufakturista
za takojšnji nastop išče tvrdka A. & E. Skaberne. Pridstavi se naj osebno v pisarni tvrdke. 8098

Proda se
stroj za luščenje ječmena in prosa berzhiben, skoraj nov. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 8124

Proda se
pritlična hiša blizu kolodvoru na Gorenjskem, istotam se oddasta dve stanovanji v novi hiši, s sobo in kuhinjo, ako plača najemino za leto dni naprej. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 8159

Soboslikarska
in plesarska dela prevzema po najnižjih cenah **M. Mihelič**, Ljubljana, Sp. Šiška, Jernejeva cesta 85, nasproti cerkve. 7657

Meblovana soba
s kuhinjo, pozneje tudi kabinet na Dunaju se odda ali zamenja s pohištvom v Ljubljani. Ponudbe: A. Neuhofner, Wien IV, Wiednerhauptstrasse 33. 8139

Trčan med
cvetlični, čist vosek, jamčeno pristno in zdravo blago, večje množine ima v zalogi **Čebelarstva podružnica** v Črni pri Prevaljih. 7671

Divjačino
n. pr. srne, zajce, fazane, jerebice, divje race, sioke itd. v vsakem času po najboljših cenah kupuje E. VAJDA, veletrgovina z divjačino in perotino, Čakovce, Medjimurje. Brzojavni naslov Vajpa Čakovce, Interurb. tel. 59.

Spreten puškar
ki zna tudi delati kopita in brinirati, dobi trajnega dela. Ponudbe z zahtevno plačo na **A. Z. Beregszászy**, Vrsac, Banat. 7924

BIJERNO BIJELI ZUBI JAMO OD ZUBNE PASTE ZAHTEJVAJTE JAMO OVI MARRU

LAMPRON
DOBIJE SE SVAGDJE

Naznanilo.
Slavnemu občinstvu vjudno naznanjava, da sva otvorila v Federskehi št. 48 pri Ljubljani (Tržaški cesta pri 6 km)

železolivarno

in se priporočava za prijazna naročila, katera bodeva izvrševala točno in po nizkih cenah.

Smole & Malin.

Brez posebnega obvestila.

Tužnim srcem naznanjamo, da je naš predobri soprog, oče, brat stari oče in tast, gospod

Ivan Kavčnik
predsednik višjega dežel. sodišča v Ljubljani

danes zjutraj ob 1 po dolgi, mučni bolezni boguvdano izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v ponedeljek, 2. septembra t. l. ob 4 popoldne iz hiše žalosti, Karlovska cesta št. 30, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, 30. septembra 1922.

Geodilja Kavčnik roj. Pirnat soproga.

Bela Šubia, Dr. Janko Kavčnik, Vladimir Kavčnik, Leon Kavčnik, otroci.

Dr. Milan Šubia, Helena Kavčnik roj. Sayer, Vilma Kavčnik roj. de Thierry, zet in sinaba.

Milan, Janez, vnuka.

„VOLTA“ tovarna žarnic v Mariboru, Koroška cesta št. 27

Izdeluje vrhunske žarnice s kovinsko nitje v vseh vrstah in oblikah ob najnižji ceni in najboljši, vsake tuje konkurence zmožni kakovosti. V kavarni Union, ki je razsvetljuje žarnice „Volta“ se lahko vsakdo prepriča o prvovrstni kakovosti žarnic „Volta“.

Vila v Ljubljani

1922 zgrajena, za eno event. 2 rodbini se prod. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 8096

Vinsko posodo

od 3-5 hl, iz klanega hrastovega lesa K 8-50 za 1 liter. — Od 5-8 hl, iz klanega hrastovega lesa K 7 za 1 liter franko skladišče nudi Mihajlo Ivanovič, Zagreb, Frankopanska 12.

ŽELEZNICE

za gozdno industrijo, gospo darstvo, oprekarne, ogljenike, gradbena in industrijska na področju dobavlja

Okc. društvo za saobračajne in železnične potrebe
Beograd, Zagreb, Sarajevo, Subotica.
LJUBLJANA, Soteska 6/1.

STROJNIK

vešč montaž strojev na parnih in električnih žagah, dobi delo pri D. D. CROATIA, Ljubljana, Gosposvetska c. 2

Lanzov parni kotel

dobro ohranjen, 3 motorji 24 HP, 2 motorja 9 HP, 4 vodne črpalke s 24 m visokim tlakom ter parna brizgalnica, vse v dobrem, porabnem stanju se prodaja radi prevelikega števila.
MICHAEL MAYR, Mauthausen, Avstrija.

Kožuhovino

vseh vrst, boe, mufo, različne ovrtnike, bele preproge, kakor tudi alaska in plave hlice ima vedno v zalogi Filip Bizjak, krznar, Ljubljana, Gosposvetska c. 13./0. (Kolize).

DIVJI KOSTANJ

kupuje vsake množine po najvišji ceni tudi letos VIKT. PANKOLZER, Ljubljana, P. Pražakova ulica. *

Elektrotehnično podjetje.

Centenemu občinstvu naznanjam, da sem se preselil iz Hrenove ulice št. 18 v lastno novo hišo Lepi pot št. 12, v bližini tobačne tovarne, kjer sem si uredil tudi nove delavnice. Priporočam se za vsa v zgoraj navedeno stroko spadajoča dela ter sem s spoštovanjem Ivan Mihelčič, elektrotehnik.

Prispjela velika količina

čeških blačevina, emir, zola kao i razna platna, čarape svilene, končane i barhentaste marame i sva ostala seljačka manufakturna roba.

Objene po najjeftinijem dnevnom tečaju. Prodaje na veliko

VILIM PICK, ZAGREB Duga ulica 6. Telefon interurban 22-38.

Vedno v zalogi pri Albin Turk Ljubljana Pražakova ul. 48.

Proda se

sov. moderni zimski damski večerni plašč. Naslov pove uprava Slovenskega Naroda. 8154

Absolventinja

prilikega konservatorija ima še nekaj ur prostih za klavir. Ponudbe pod „Konservatorij 8100“ na upr. Slov. Nar. 8154

Visokošolka

išče za takoj ali s 15. oktobrom sobo v bližini univerze. Ponudbe pod „Visokošolka“ poštno ležeče Litija. 8035

Mesta hišnika

za takoj ali pozneje išče mlad, oženjen možki brez otrok, zidar, treznega značaja. Pisemne ponudbe pod „Hišnik 8033“ na upravo Slov. Naroda. 8033

Hiša

nova, enodružinska, z vrtom, se ugodno prod. Stanovanje takoj na razpolago, vodovod v hiši, REBOLJ, Novi Vodmat, Ribniška ulica 201, Ljubljana. 8051

Sprejme se

perfektna kontoristinja, zmožna samostojne korespondence in knjigovodstva. Ozira se samo na prvovrstno moč. Oferte poslati na upr. Slov. Naroda pod „Perfektna 7800“.

Absolvent

slovenske trgovske šole išče mesta v trgovskem ali industrijskem podjetju v Ljubljani. Ponudbe pod „MARLIV“ na Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3.A. 8156

Železninar

z večletno prakso pri prvovrstnih tiskarnah se sprejme stano na prvo meso pod zelo ugodnimi pogoji. Hrana in stanovanje je na razpolago. Ponudbe na upravo Sl. Nar. pod „Železninar 7875“

Trstje

(Stukature za strope izdelujem z najmodernimi stroji in iz najboljšega materiala ter dobavljam v vsaki množini po najnižji ceni. Jos. R. Puh, Ljubljana, Gradaška ulica 22 TELEFON ST. 513. 8065

Proda se

velika dvonadstropna hiša s trg. lokali, velikimi skladišči stanovanjem, velikim dvoriščem in vrtom. V hiši je izdelovanje žitne kave z električnim obratom, dalje vodovod, elektr. razsvetljava. Hiša bi bila tudi za primerno industrijo porabna itd., vse je v najboljšem stanju. Istotam se kupi stambeni prostor oz. hiša v bližini skladišča južne železnice. Obrniti se pisмено ali ustmeno od 7/12 do 9 na Rojc, Selo 48, Ljubljana, Telefon 250. 8066

Hiša

na Kranji legi v pariferiji Ljubljane, pripravna za vsako obrt ali trgovino, z 12 stanovanji, 4 lokali za gostilniško obrt, 3 kletmi, enim skladiščem, velikim gospodarskim poslopjem, gostilniškim in zelenjadnim vrtom z vodovodom in električno razsvetljavo se prodaja pod ugodnimi pogoji. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 8131

Manufakturna trgovina

v Zagrebu, na dobrem mestu, išče kompanjona

ozlomna prevzema brez kompanjona možna, ženska in pohištvena blaga v komisijsko razprodajo. Povpraševanje veliko, sigurnost zajamčena. Naslov pri upravi Slov. Naroda. 7995

Električni stroji proizvod A E G

Električni števci proizvod A E G žarnice Tungstram, vse elektrotehnične potrebščine v zalogi po ugodnih cenah. Elektrotehnična tvrdka Karol Florjančič, Celje. Proračuni brezplačno. 6044

Razpis službe občinskega tajnika.

Občina Dol pri Hrastniku razpisuje s tem službo občinskega tajnika za takojšnji nastop. Stanovanje, kurjava in razsvetljava prostja, glede visokosti plače naj se proučijo sami izjavijo v svoji prošnji. Županstvo Dol pri Hrastniku, 22. sept. 1922. Župan; Jakob Drahelec.

Dva vajenca

se takoj sprejmeta za čevljarstvo obrt pri g. Josipu Prešeren, Celovška cesta 82, Šiška-Ljubljana. 7899

Blagajničarka

se sprejme takoj v trgovini M. Tičar, Ljubljana, Selenburgova ulica. 8012

Kontoristinja

z daljšo prakso išče službo pri večjem trg. podjetju v mestu ali na deželi. Nastop s 15. novembrom. Ponudbe pod „Vztrajna 7911“ na upravo Slov. Nar. 7933

Kontoristinja

zmožna slov. in nem. jezika v govoru in pisavi, se sprejme. Samo pisemne ponudbe v obeh jezikih na poštni predal 133. 7933

Sprejme se

v manufakturni in specerijski stroki dobro izurjen trgovski pomočnik in prodajalka, ne pod 24 let stara, zmožna slovenskega in nemškega jezika, za takoj. Tvrdka Franc Iglič, Pluj. 8011

Žaga

za žaganje drv, najnovejši model, se prod. Vprašati na Starem trgu št. 5 pri Miha Kusa, Celje, ali pa v Tivoliju pri gugalcu v Ljubljani. 8011

Suha bukova drva

ima na prodaj vsako množino „ILIRIJA“, lesna družba Ljubljana, Klajna Petra trg št. 8. 8019

Spretna prvovrstna modistinja

želi premeniti mesto in sicer takoj. Pisemne ponudbe pod „Spretna 8079“ na upravo Slov. Naroda. 8079

Na prodaj 4 hlevski žlebovi

iz Huga Zeleza (Pferdefuttermischeln) brezhibne kakovosti, skoraj novi, v dimenzijah 68x30x25 cm. — Domobranska cesta 1. 8006

Keramik

(redom Čeh), absolvent strokovne keramične šole v Bechny C. S. R., želi premeniti službo in sicer išče usledno službo tu v Jugoslaviji. Vešč v vsej obrti pekarstva in lončarstva in sploh vsemu delu pod keramiko spadajočemu. — Zna češko in malo nemško. Informacije pod „Kera“, Vrhnika, poštno ležeče. 7909

Samostojen korespondent knjigovodja - bilancist, absolvent poljske šole in tečaj za knjigovodstvo, zmožen slovenskega, srbo-hrvatskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, piše latinico, cirilico in gotico, 14 letne službe z zadetimi dokumenti, išče primerno službo. Nastop lahko takoj ali pozneje. Ponudbe pod „Knjigovodja 8106“ na upravo Slov. Naroda. 8106

Vodna žaga

se da na več let v najem, leži na Orenjskem blizu meje in postaje v dobrem stanju, dobra voda, 6 m padca, turbina, vaneclaner (2 lista), krožna žaga, na mehku in trdem lesu bogata okolica. Doplat pod „Eksport Italija“ poštno ležeče Celje. 7980

Parkeetne desice

iz slavonskega hrasta stročno lapano, lesni cement dobavljam v vsaki množini najceneje. L. Jugoslovanska tvornica Betsole Jos. R. Puh, Ljubljana, Gradaška ulica 22. Telef. 513.

Javna dražba pohištva

se bo vršila v sredo, 4. oktobra t. l. ob 10. dop. v skladišču „Baikan“, Dunajska cesta 83. — Pohištvo je mogoče ogledati vsak dan od 8-12. in od 2-6. 7980

Ježice

kupuje večje množine tvrdka Franjo Resnik Maribor. Vzorce in ceno je doposlati. 8053

A. D. za saobračajne i železničke potrebe

Ljubljana, Soteska 6 dobavlja brzo i najpovoljnije tračnice, spojnice, šarafe, čavle, škrtnice, okroine ploče, kolno slegove, ležaje, kola, lokomotive za šumske železnice, ciglane, rudnike i ostala industrijska poduzeća.

MARASKINO MORPURGO

Čašica tega delikatnega likerja je nepopisen užitek! Priporočamo: COGNAC DALMATIA MEDICINAL in druge izbrane likerje, žganje, ekstrakte in sirupe. PRVA ODLIKOVANA DALMATINSKA PARNA DESTILACIJA V. MORPURGO, SPLIT Zastopnik: Adolf Kordić, Ljubljana, Beethovnova 9.

LOKOMOTIVE

2 novi, Bosni, 50 HP za 600 mm raztečine; 2 rabljeni jednaki tip; 3 rabljene 60-80 HP za 760 mm raztečine, 2, 3 in 4osne; dalje 50 novih prekucnikov (Muldenkipwagen) 1 m³ vsebine, za 600 mm raztečine; zgrajenih prav močno; 25 rabljenih prekucnikov (Muldenkipw.), tudi jako močnih, za 1 1/2 m³ vsebine, za 760 mm raztečine; 30 rabljenih naložnikov (Kastenwagen) za 600 mm raztečine, vse bina 1 1/2 m³; 2 vagona normalnih železniških tračnic z ogibalščiči. Vse se odda cezo. Vprašanja pod „Priložnostni kup 7806“ na upravo Slov. Naroda.

POTNIKI V AMERIKO, POZOR!

UNITED-AMERIKAN-LINES-INC prevaža potnike z najnovejšimi brzoparnimi preko: HAMBURG-SOUTHAMPTON in CHERBOURG v NEW YORK. Vozne listke ter vsa potrebna pojasnila izdaja: SIMON KMETEC, zastopnik za Slovenijo, Ljubljana, Kolodvorska ulica 26. 6043

„SINTA“

splošna industrijska in trgovska družba z o. z. LJUBLJANA, Miklošičeva c. 15

dobavlja iz skladišča ali tovarne:

Gospodarske stroje in razne orodje, stroje in druge potrebščine za mehanizacijo. Nosilca, kotenske železa, žice, žico, strojno lapano, vse vrste železa, pločevin, želijev. Različna orodja, orodja za zgradbo ter razne hišne in kuhinjske potrebščine. Motorje vseh vrst za pogon z bencinom, surovim oljem in paro. Celo naprave za izdelovanje plina in briketov. Tračnice, ogbe, vozovi in vse druge potrebščine industrijskih in železniških postaj.

Če se za vodovode in plin ter vse zadesne armature. Najugodnejša nabavna prilika za trgovca in industrijske po tvorniški ceni.

DIONIČKO DRUŠTVO

pri ŠKODINI ZAVODU PLZNU (spojeni sa „Sjedinjenim tvornicama strojeva d. d. prij. Skoda, Ruston, Bromovský i Ringhoffer“) Centrala: PRAG - SMICHOV Tvornice: PLZENJ, DOUDLEVCE, NYRANY, KRALJ, GRADAC, SMICHOV

Grubi, napola obradeni i polno obradeni predmeti iz Hovanog željeza i Hovanog čelika, kovani dijelovi sve do najvećih dimenzija i težina za sva industrijska, željeznička, rudnička, parobrodarska i. t. d. Odjevi iz svih kovina i železa. Zubarati kotači („Citron“, „Maag“ i. t. d.), pera svih oblika i vrsti, navojsa, procjepi (Schraubstöße), vlijani kučevi i. t. d. Željezne konstrukcije i dizala. Parni kotlovi svih vrsti. Lokomotive i tenderi za goruštali kolosjek. Parni strojevi, strojevi na plin i paru, strojevi za hladen jet proizvodnju leda. Alatni strojevi, hidraulička lištila, parna kladiva, lomila, kompresori, traktori, vozive automobilske radionice, motori i parni plugovi, lokomobili na bencin i valjci za valjanje cesta. Separatori za mlijeko. Tiskarski strojevi i. t. d. i. t. d. POTPUNI STROJARSKI UREDAJ žedera, rafinerija, tvornica česte, tvornica sapuna, sušiona, pivovara, tvornica slada, hladiona, tvornica leda, kladionica, rudnika, majdana i valjaonica, brodogradilišta, pomorskih i riječnih parobroda, električnih centrala. Prospekti i proračuni na zahtjevu. ZASTUPSTVA: Sajmište br. 60 ZAGREB Telefon br. 14 - 07 Zorina ulica 62 BEOGRAD Telefon br. 5 - 78.

Trstje za strope

rodila in prodaja na debelo in drobno po najnižjih cenah. Pri večjih množinah znižane cene. — ANTON ŠTAMBERG, Ljubljana, Kranjska ulica 13, Trnovo. 2728

Najstarejša slovenska pleskarska in ličarska delavnica

IVAN BRICELJ, Dunajska c. 19, se priporoča. Izsiktev točna, cene umerne. 1001

Irgovina z železnino

„pri Zlati lopati“ Eriavec & Turk (prej Hammerschmidt) Ljubljana, Valvazorjev trg 7 nasproti križevniški cerkve. Zaloga cementa in karbida.

Ovratnike, zapestnice, srajce, batist-bluze kakor druge pralne obleke pere in svetlolika tovarna

Jos. Retch, Ljubljana. Sprejemališče: Selenburgova ulica št. 4. Podružnice: Maribor, Zagreb, Kočevje, Novomesto.

Modni salon Marija Götzl, Ljubljana, Židovska ulica št. 8 in 7.

Damski klobuki vseh vrst. - Modeli zadnje novosti. - Največja izbira.

Razno perilo

za dame, gospode in deca priporoča tvrdka **A. & E. Skaberné** Ljubljana, Mostni trg 10

Prva jugoslov. barvarija, krmarstvo in strojarnica **P. Semko**, Ljubljana, Glince 230 je otvorila delavnico in prodajalno v **Križevniški ul. 7.**

Pozor! **ŽIMA** Pozor!

Zimo za zimnice vsake vrste izdeluje in prodaja tvrdka **Lovro Ješeta** vdova, Žimoprava, Stražišče, Kranj. Vzoci zastoj in poštarine prosio. Kupim šetnine, kozjo dlako, grivo, goveje in konjske repe. 5775

Slanina:

soljena . . . 126 K
prekajena . . 140 K
papricirana . 146 K

prvovrstno debelo blago je zopet na razpolago pri **GOSPODARSKI ZVEZI LJUBLJANA.** Mesni oddelek.

TURDKA

GRIČAR & MEJAČ

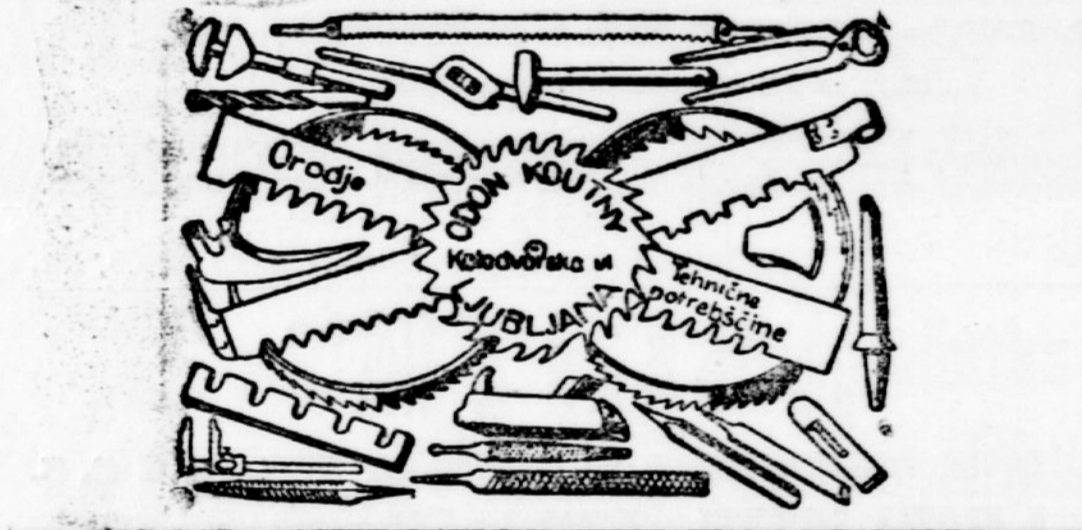
zaloga oblek za gospode, dame in otroke se je preselila iz Prešernove ulice št. 9 v **ŠELENBURGOVO ULICO št. 3,**

—:— vogal Knaflovez ulice. —:—

JAMSKI LES

smrekov ali jelkov, 3-7 m dolžine, 12-24 cm srednje debeline, kupi fco vagon kranjskih postaj vsako množico Sentjanški prometovnik

AND. JAKIČ, Krmelj, Dolenjsko.

Največji davki

katero plačate Vam nastanejo, ako ne gledate na to, kje nakupujete, zgubite denar in imate poleg tega večkrat še sitnosti. Poskusite enkrat z ilustrovanim katalogom tvrdke **H. Suttner**, (imetnik **Henri Maire**), Ljubljana št. 3. Ta Vam svetuje resnično dobre ure, specialne znamke „IKO“ iz lasne tvornice v Švici, kakor tudi druge dobre žepne ure, zapestnice, svetilne in stenske ure, verižice, prstane, zapestnice, uhane, namizno orodje, kristna in birmaska darila ter vsa drugo zlatnino in srebrnino. Pa tudi porabne predmete kakor: škarje, nože, britve, lasestrizne in brivske stroja, steklorezce, doze za tobak, svečice in smotke, nažigalce in denarnice kupite dobro in ceno pri tvrdki:

H. SUTTNER, (imetnik **Henri Maire**), Ljubljana št. 3.

ZÜNDAPP

Glavno zastopstvo: O. ŽUŽEK Ljubljana, Sodna ul. 11 Tel. inter. 461

G. F. Jurásek glavarica glasovnjak v Ljubljani Wolfova 12.

zvršujem ugačevanja ter popravljam glasovnjake in harmonije posebno strokovno, točno in ceno

kava

Prava turška električno pražena in mlet

zajamčeno popolnoma čista in odlikovana z zlato kolajno, se dobi vsak dan sveža nsihane samo pri tvrdki **Jovo R. Jovanović**, Tu la (Bosna). Razpošiljamo v poštnih zavitkih od 5 kg naprej po povzetju. 648

Anton Steiner

mestni tesarski mojster v Ljubljani

prevzame vsak vrstna tesarska dela, kakor s rešne stole, kurnole, stolpe, mostove, vrtno utice itd. Parna žaga z vsemi stroji za obdelovanje lesa. 4796

BLUZE

spodnja krila, predpasila, stezniki

naicenele pri: A. ŠINKOVIC nasl. K. Soss Ljubljana, Mostni trg 19.

Avtomobile

kolesa, motorje pnevmatiko vseh vrst ole - bencin in druge potrebščine ima vedno v zalogi

F. Florjančič Ljubljana.

ADRIA TEA

NAJBOLJI

DOBI SE POVSOD GLAVNA ZALOGA **F. SIBENIK - LJUBLJANA**

Stavbene parcele

v najlepši legi ima na prodaj **Jos. Tribuč** na Glincih 37. 7843

Teod. Korn, Ljubljana

Poljanska cesta št. 8. Krovci, stebni, galanterijski in okrasni kiper instalacija vodovodov. Poprava strojev. Repališka in klasice naprav

Izdeltovanje posod iz pločevine za firnež, barvo, lak in med vsake velikosti kakor tudi posod (skafle) za konzerve.

Perutrino

vsakovrstno, živo ali na franco-ki način klano in čisteno, nudi tvrdka **Kmet & Lubšina**, Ljubljana VII, Slovenska c. 290. Sveža jajca vedno v zalogi. Ugodno za letovišča in hotelle. 4698

Franc Cerar

Velika zaloga klobukov in slamičkov se dobi pri

torarop v Slaba pošta Domžale Prevezamajo se tudi stari klobuki in slamičniki v popravilo pri Kovarčevič i Tršan v Ljubljani, Prešernova ulica št. 5. Sprejemanje v sredo. Zaloga v Celju Gosposka ul. 4

Med dobrim najboljšim!

PFÄFF | PUCH | DUNLOP

šifratni stroji vozna kolesa plašči in cevi za rodbino in obrt in posamezni deli ter drugi predmeti

najceneje pri tvrdki **IGN. VOK**, Ljubljana, Sodna ul. 7.

Jadranska banka - Beograd.

Delniška glavnic: Din 60,000.000.- Rezerva: Din 30,000.000.-

Podružnice:

Bled, Cavtat, Celje, Dubrovnik, Hercegovci, Jelsa, Jesenice, Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Prevalje, Sarajevo, Split, Šibenik, Tržič, Zagreb.

Amerikanski oddelek. Naslov za brzojave: Jadranska.

Afilirani zavodi:

Jadranska banka: Trst, Opatija, Wien, Zadar.
Frank Sakser State Bank, Cortlandt Street 82, New-York City.
Banke Jugoslavo de Chile, Valparaiso, Antofagasta, Punta Arenas, Puerto Natales, Porvenir.